

Kulturrådets årsrapport 2023

Innhold

Rådsleders beretning	2
Nøkkeltall	3
Økonomiske rammer	3
Regnskap 2023	3
Søknader og tildelinger	4
Rådsmedlemmer i 2023	4
Rådsmøter.....	5
Sekretariat.....	5
Aktiviteter og resultater.....	5
Økonomi.....	5
Søknader og tildelinger	6
Sentrale tema i rådets arbeid i 2023	6
Forvaltning	8
Kulturrådets rolle som rådgivende organ	8
Kulturrådet i offentligheten	9
Året i tall.....	9
Fondets fagområder.....	12
Visuell kunst.....	12
Litteratur	14
Scenekunst.....	16
Musikk.....	17
Tverrgående ordninger	19
Kulturvern	20
Tidsskrift og kritikk.....	21
Forskning.....	22
Framtidsutsikter.....	23
Årsregnskap Kulturrådet 2023	24
Prinsippnote til årsregnskapet – oppstilling av bevilgningsrapporteringen for Norsk kulturfond	26

Rådsleders beretning

Kulturrådet ønsker gjennom forvaltningen av Norsk kulturfond å bidra til at kunsten og kulturens verdi i samfunnet og for demokratiet virkeliggjøres. Kunsten er ikke en satellitt som virker *på* samfunn og samfunnsutvikling, kunsten virker *i* det samfunnet den springer ut av, der den også møter sitt publikum. Den kan være fellesskapsbyggende, opplysende, den utfordrer og former tenkningen på individ-, gruppe- og samfunnsnivå og er dermed også samfunnsbyggende.

Et sveip gjennom tildelingslister fra 2023 gir et godt inntrykk av det som rører seg rundt om i hele landet. Et innblikk i et hardtarbeidende kulturliv som utforsker, analyserer, dokumenterer og tolker fortid, nåtid og fremtid, og formidler dette til publikum. Tradisjonsuttrykk eller nybrotsarbeid rettet mot alt fra en enkelt skoleklasse til et stort internasjonalt publikum. Ni tusen søknader har blitt behandlet. Blar en nedover i listene, kommer en til de 5600 søkerne som har fått avslag, mange av dem høyst kvalifisert til å få tilskudd. Søknadstallene økte med hele 25 prosent fra 2022 til 2023.

Når en ser iderikdommen, skaper- og formidlingstrangen og viljen til nye initiativ i kulturfeltet, er det lett å bli fremtidsoptimist på vegne av kunsten og kulturen. Samtidig viser det store antallet avslag til kvalifiserte søkere at det ligger et stort uutnyttet potensial her. Kulturrådet bidrar til å virkeliggjøre kunsten og kulturens ulike verdier og funksjoner i samfunnet. Men erfaringer fra 2023 viser også med tydelighet hvor mye rikere Norge kunne vært på kunst- og kulturopplevelser hvis rammevilkåra hadde vært annerledes.

Kulturfondets midler skal sørge for at stadig nye stemmer slipper til og at det er rom for utprøving og utvikling. Samtidig skal det sikres forutsigbare vilkår for etablerte aktører. Tilskudd fra Kulturfondet må være romslige nok til at prosjekters iboende kvaliteter kan realiseres og at de medvirkende får rimelig betalt. Rådets ansvar er å ivareta og balansere alle disse formålene. Rådet er vant til å veie ulike hensyn mot hverandre og foreta vanskelige prioriteringer. Men med en underfinansiering av det frie feltet over tid, og med dyrtid som har rammet deler av kulturlivet hardt, har forvaltningen av det brede ansvaret som ligger til rådet blitt stadig mer krevende. I 2023 har dette kommet tydelig frem i vårt arbeid med å nå søkere, miljøer og kunst- og kulturuttrykk vi tidligere i liten grad har nådd. Søknadsantall og tildelingslister viser at vi lykkes i dette arbeidet, både gjennom etablerte ordninger og gjennom forsøksordninger og tilleggsutlysninger.

Alle med makt over et samfunnsområde, må stadig rette et kritisk blikk mot sin egen maktutøvelse. Det siste året har Ytringsfrihetskommisjonens rapport, Sannhets- og forsoningskommisjonens rapport og rapporten Tilgjengelige kunstnerskap om kunstnere med funksjonshindringer, dokumentert manglende likeverd i kulturlivet. Kulturrådet ser behovet for selvransakelse og gjennomgang av strukturelle sider av kulturpolitikken og rådets egen forvaltningspraksis, for å sikre at hele bredden av kunstneriske og kulturelle ytringer har like vilkår for å nå fram i offentligheten. Kulturrådets konferanse i september var starten på vårt arbeid med Sannhets- og forsoningskommisjonens rapport, et arbeid som blir fulgt opp de kommende årene, der vi ser behov for å se med nytt blikk på historiske avgrensninger for hvilket ansvar Kulturrådet har tatt eller ikke tatt for blant annet samisk kunst og kultur.

Ser en tilbake på Kulturrådets tilskuddspraksis over noen år, ser vi en dreining fra sterk vektlegging av skaping og produksjon, til en sterkere vektlegging av formidling – kunstens og kulturens vei ut til publikum. Kulturrådets ordninger bidrar årlig til et stort antall kunstproduksjoner og til et enormt antall møter mellom kultur og publikum i hele landet. Men hvem er det som nås, hvem inkluderes? Dette finnes det i dag for lite kunnskap om. Kulturrådet har derfor i 2023 vedtatt en større forskningssatsing på kulturbruk, publikum og deltakelse. Målet er ny kunnskap om befolkningens kulturvaner. Det blir viktig å forstå grupper som ikke fanges inn av dagens målinger, og å forstå kulturbruk og -uttrykk som utfordrer kulturpolitikken tradisjonelle forståelse av kultur. Gjennom programmet håper vi å få ny innsikt som kan være med på å forme fremtidens kulturpolitikk og innretning av Kulturfondets tilskuddsordninger.

Nøkkeltall

Økonomiske rammer

Tabell 1 a: Fondets ordinære budsjetttramme og fordeling på fagområder i 2021, 2022 og 2023

Område	2021	2022	2023
Visuell kunst	75 757 000	77 261 000	81 273 000
Litteratur	181 974 000	185 586 000	205 223 000
Scenekunst	162 717 000	166 485 000	168 511 000
Musikk	351 540 000	378 518 000	398 174 000
Tverrgående og tverrfaglige ordninger	57 613 000	55 188 000	56 249 000
Kulturvern	13 384 000	13 650 000	14 358 000
Tidsskrift og kritikk	27 311 000	27 653 000	29 089 000
Forskning og utvikling	3 194 000	3 275 000	3 445 000
Ærespris og midler til rådets disposisjon	2 253 000	2 155 000	600 000
Totalt	875 590 000	909 771 000	956 922 000*

* I 2023 vedtok Stortinget i revidert nasjonalbudsjett å styrke Norsk kulturfond med ekstra midler tilsvarende 20,012 mill. kroner. Disse midlene er inkludert i rammen for 2023.

Tabell 1 b Spillemidler kanalisert gjennom tilskuddsordninger i Norsk kulturfond 2022 og 2023*

Ordning	2022	2023
Fri scenekunst prosjekt – teater og dans	2 400 000	2 400 000
Arrangørstøtte scenekunst	2 480 000	2 480 000
Tidsskrift og kritikk	930 000	930 000
ARENA – tilskudd til bygg og infrastruktur	980 000	980 000
Totalt	6 790 000**	6 790 000 **

* I 2022 og 2023 ble det fordelt 7 mill. kroner i spillemidler til kulturformål øremerket scenekunstformål. Kulturrådet vedtok for begge disse årene å fordele midlene på fire relevante tilskuddsordninger. Spilemiddelåret løper fra 1. mai til 1. mai. I 2023 ble både spillemidlene for 2022 og 2023 bevilget.

** 210 000 kroner av samlet sum på 7 mill. kroner ble satt av både i 2022 og 2023 til å dekke administrative utgifter til søknadsbehandling.

Regnskap 2023

Tabell 2a Regnskapstall

Tallene er hentet fra tabell 2 *Budsjett og regnskapstall 2021-2023* i virksomhetens årsrapport. Spillemidler er ikke inkludert.

	2021	2022	2023
Tildelt under post 55 Norsk kulturfond i mill. kroner	875 590 000	909 771 000	956 922 000
Regnskap post 55 Norsk kulturfond 31.12. i mill. kroner	875 590 000	909 771 000	956 922 000
Utnyttelsesgrad post 55 Norsk kulturfond	100 %	100 %	100 %

Tabell 2b Nøkkeltall

Tallene er basert på informasjon fra økonomi- og saksbehandlersystemet for Norsk kulturfond. Avvik mellom vedtaksbeløp i denne tabellen og budsjett/regnskapstall i tabell 2a som viser at hele fondets ramme i 2022 og 2023 er bevilget, skyldes i hovedsak at fakturering for bøker innkjøpt gjennom innkjøpsordningene, samt frakt av disse til bibliotekene, fremdeles løper inn i påfølgende år og derfor ikke er vedtatt bevilget ved årets slutt. Spillemidler er ikke inkludert.

Formål	Vedtaksbeløp	
	2022	2023
Norsk kulturfond	871 713 415	947 127 228

Søknader og tildelinger

Tabell 3 Volumtall

Tabellen viser søknader som er behandlet og vedtatt av råd og utvalg i 2023. Tildelingene omfatter både vedtak om tilskudd fra budsjetttrammen i 2023 og tilsagn om tilskudd for senere budsjettår. Søknader som er gitt tilskudd fra spillemidler i 2021, 2022 og 2023 er inkludert. Søknader som er avvist eller trukket er ikke med i tallgrunnlaget. Tallene inkluderer ikke påmeldte bøker til innkjøpsordningene for litteratur.

	Årstall		
	2021	2022	2023
Antall søknader	7 230	7 136	8 926
Antall tildelinger	3 301	3 409	3 405
Tildelingsprosent	46%	48%	38%
Søknadssum	2 608 149 795	3 138 906 945	2 738 826 521
Tildelt sum	804 309 600	897 877 789	1 002 647 044
Tildeling av søknadssum i prosent	31%	29%	37%

Kulturrådets formål

Kulturrådet har som formål å stimulere samtidens mangfoldige kunst- og kulturuttrykk og å bidra til at kunst og kultur skapes, bevares, dokumenteres og gjøres tilgjengelig for flest mulig. Rådet er et kollegialt organ der de ti medlemmene fatter beslutninger i fellesskap. Rådet er et statlig forvaltningsorgan som har hele landet som virkeområde. Hovedoppgavene er å forvalte Norsk kulturfond og være rådgivende organ for staten i kulturspørsmål.

Råd og utvalg

Rådet kan nedsette utvalg som forbereder saker og fatter vedtak. I 2023 har 23 fag- og vurderingsutvalg med 119 faste medlemmer fra hele landet og ulike deler av kunst- og kulturfeltet, deltatt i arbeidet med forvaltning av Kulturfondet.

Rådets medlemmer er oppnevnt av Kongen i statsråd på grunnlag av kunst- og kulturfaglig kompetanse. Oppnevningen gjelder for fire år av gangen og skal være rullerende, slik at halvparten av medlemmene oppnevnes hvert annet år. Rådsmedlemmer kan gjenoppnevnes én gang.

Rådsmedlemmer i 2023

Leder

Sigmund Løvåsen, Svartskog (f. 1977). Forfatter. Rådsleder f.o.m. 11. mars 2022

Nestleder

Maria Utsi, Tromsø (f. 1981). Selvtendig næringsdrivende. Styreleder. Leder faglig utvalg for tverrgående ordninger.

Øvrige rådsmedlemmer

Rebecka Sofia Ahvenniemi, Bergen (f. 1982). Komponist og filosof. Leder musikkutvalget for musiker- og ensemblestøtte.

Bjørn Hatterud, Oslo (f. 1977). Forfatter og kurator. Leder faglig utvalg for kulturvern.

Peder Horgen, Arendal (f. 1976). Dansekunstner. Daglig leder for Scenekunst Sør i Agder. Leder faglig utvalg for dans.

Rikke Glomnes Komissar, Oslo (f. 1972). Direktør for Nitja senter for samtidskunst, avdelingsdirektør ved Nasjonalmuseet for kunst fra x.x.23. Leder arrangørutvalget for visuell kunst.

Camara Lundestad Joof, Oslo (f.1988). Scenekunstner, dramatiker og forfatter. Leder faglig utvalg for scenekunst.

Sigbjørn Skåden, Tromsø (f. 1976). Forfatter. Leder faglig utvalg for litteratur.

Jorunn Veiteberg, Bergen/København (f. 1955). Dr.philos. i kunsthistorie. Faglitterær forfatter og kurator. Leder forsknings- og utviklingsutvalget.

Ivar Chelsom Vogt, Bergen (f. 1975). Musiker og kulturhussjef for USF Verftet. Leder musikkutvalget for arrangører og festivaler.

Varamedlemmer

Nosizwe Baqwa, Oslo (f. 1983). Musiker, skuespiller og produsent.

Lars Magne Andreassen, Hamarøy (f. 1967). Seniorrådgiver og tidligere direktør ved Árran lulesamiske senter.

Marit Eikemo, Bergen (f. 1971). Forfatter og tidligere kunstnerisk rådgiver ved Norsk Litteraturfestival.

Rami Maktabi, Viken (f. 1968) Designer og kunstformidler. Produsent for Den kulturelle skolesekken i Viken.

Runa Norheim, Stavanger (f. 1987). Koreograf og leder for Regional Arena for Samtidsdans.

Rådsmøter

Rådet har i 2023 avholdt seks møter. Rådets arbeidsutvalg (Løvåsen, Utsi, Horgen og Veiteberg) har avholdt 10 møter.

Sekretariat

Kulturdirektoratet er sekretariat for rådet og utvalgene. Sekretariatsoppgavene omfatter å utarbeide et godt saksgrunnlag for de beslutninger som tas i råd og utvalg og å følge opp vedtak som fattes. Sekretariatet formidler også informasjon om Kulturrådet og Kulturfondet ut til offentligheten, har ansvar for å veilede søkere og tilskuddsmottakere og sikrer at forvaltningen av Kulturfondet skjer i tråd med lover og regler.

Aktiviteter og resultater

Norsk kulturfond retter seg i hovedsak mot den frie eller prosjektbaserte delen av kunst- og kulturlivet. Tilskudd fordeles på grunnlag av kunst- og kulturfaglig skjønn.

I 2023 har Kulturrådet bidratt til at det er skapt og formidlet kunst og kultur innenfor et bredt spekter av sjangre og uttrykksformer i hele landet. Tilskudd fra Norsk kulturfond er fordelt gjennom 43 ordninger innenfor fagområdene musikk, litteratur, scenekunst, visuell kunst, kulturvern, tidsskrift og kritikk og tverrgående ordninger. I tillegg har fondet finansiert evalueringer og forskning om samtidens kunst og kultur. Rådet har tildelt både ettårige, flerårige og langsiktige tilskudd til kunstnere og virksomheter. Blant rådets viktigste oppgaver har også i år vært å sikre god balanse mellom midler som går til prosjekter og produksjoner, utvikling og nyskaping på den ene side og midler som gir forutsigbarhet for formidlingsarenaer, arrangører og infrastruktur for det frie feltet på den annen.

Økonomi

Budsjettrammene for Norsk kulturfond i 2023 var på 956,922 mill. kroner. Stortinget vedtok i desember 2022 en budsjettramme på 936,910 mill. kroner, noe som omfattet en generell justering på 2,97 % og 10 mill. kroner i friske midler til økning av fondets sakprosaordninger. I revidert nasjonalbudsjett ble fondet ytterligere prisjustert med 20,012 mill. kroner for å veie opp for ekstraordinær kostnadsvekst gjennom året. Samlet prisjustering utgjorde dermed 5,2 % fra 2022. I tillegg har spillemidler til scenekunstformål blitt fordelt gjennom flere av Kulturrådets tilskuddsordninger i 2023. Fordi spillemiddelåret går fra 1. mai til 30. april, kan fordelingen av spillemidler også skje i påfølgende år. I 2023 ble 6,79 mill. kroner i spillemidler fra 2022 og 6,79 mill. kroner i

spillemidler for 2023 bevilget til scenekunstformål gjennom ordningene fri scenekunst – prosjekt (teater og dans), arrangørstøtte scenekunst, ARENA – tilskudd til bygg og infrastruktur og tidsskrift og kritikk (jf. tabell 1b).

I 2023 bevilget rådet også 14 mill. kroner i frigitte midler fra tidligere år til nye tiltak. Rådet valgte å fordele midlene på de tilskuddsordningene som var prioritert i rådets budsjettinnspill til Kultur- og likestillingsdepartementet for 2023.

Søknader og tildelinger

Totalt kom det inn 8 927 søknader til tilskuddsordningene og 1 266 påmeldinger til innkjøpsordningene i 2023. I 2022 var tallene 7 138 søknader og 1 213 påmeldinger til innkjøpsordningene. Økningen i antall søknader fra 2022 til 2023 har vært enorm med hele 1791 søknader (25 %). Deler av økningen skyldes utlysning av midler til ordningen for skolebibliotek med 661 søknader og utlysning for styrket mangfold i det visuelle feltet med 170 søknader. Utover dette økte musikkområdet med 592 søknader, visuell kunst med 258 søknader og scenekunst med 216 søknader.

Rådet har bevilget tilskudd til 3 405 tiltak og kjøpt inn og distribuert 658 bøker til folke- og skolebibliotek over hele landet (se tabell 6). I 2022 ble det bevilget tilskudd til 3 409 prosjekter og 619 bøker ble kjøpt inn. Antall tildelinger i forhold til antall søknader gikk ned i 2023 fra 48 % i 2022 til 38 %, noe som er naturlig når antall søknader øker. Samtidig gikk tildelingsprosenten av søknadssum opp fra 29 % i 2022 til 37 % i 2023. Dette skyldes både at det er gitt flere flerårige tilskudd enn i tidligere år, og at flere tilskuddsmottakere på noen fagområder har fått innvilget en større del av søknadsbeløpet enn i 2022.

Det er viktig å gjøre oppmerksom på at for alle ordninger i Kulturfondet kan råd og utvalg bevilge midler for kommende budsjettår i form av tilsagn. Tilsagn gis alltid med forbehold om Stortingets budsjettvedtak. På enkelte ordninger i Kulturfondet er det i tillegg slik at søknader om tilskudd til ordningen i sin helhet behandles på høsten året i forveien. Dette gjelder for musikkfestivaler, tidsskrift og kritikk og arrangørstøtte visuell kunst, m.fl. Samtlige tabeller i årsrapporten som viser tall på søknader og innvilgelsesprosjenter, omfatter også søknader der råd og utvalg har gitt tilsagn for kommende år. Dette betyr at budsjettammer og søknadstall ikke er helt compatible i rapporten.

Sentrale tema i rådets arbeid i 2023

Geografisk fordeling – kunst og kultur i hele landet

Rådet har hele landet som virkeområde. Råd og utvalg har også i 2023 vært opptatt av å bidra til at kunst og kultur skapes på ulike steder og med utgangspunkt i ulike livsvilkår og erfaringer, og å sikre at innbyggere i hele landet har tilgang til et mangfold av kunst og kultur på lokale arenaer og møteplasser.

Geografistatistikken (tabell 7) viser fordelingen av tilskudd fra Kulturfondet basert på søkers adresse. Mange prosjekter har vesentlig større geografisk nedslagsfelt enn dette. Medvirkende i prosjektene kan komme fra ulike steder. Bøker, tidsskrifter, musikkutgivelser og dokumentarfilmer blir tilgjengelige i hele landet uavhengig av hvor de er skapt, og forestillinger, konserter og utstillinger turnerer og møter publikum på flere steder.

Når det gjelder formidlingsarenaer, arrangører og festivaler har Kulturrådet gjennom mange år bidratt til etablering og utvikling på små og store steder i hele landet, og her har tilskuddene hatt god geografisk spredning i 2023. Det er imidlertid enkelte fylker det kommer relativt få søknader fra. Rådet har i 2023 fortsatt innsatsen med å arrangere fysiske og digitale dialog- og informasjonsmøter for å stimulere til flere søknader fra områder som ligger lavt på statistikken.

Mangfold, ytringsrom og barn og unge

Rådets to strategiske satsingsområder for perioden 2021-2024: *Mangfold – flere stemmer, uttrykk og estetiske praksiser* og *Større ytringsrom – friksjonsfylte fellesskap*, har stått høyt på rådets dagsorden gjennom året. Strategien har ligget til grunn for rådets økonomiske prioriteringer, fagutvalgenes arbeid med tilskuddsordningene og det utadrettede arbeidet overfor kunst- og kulturfeltet. Arbeidet er knyttet både til å øke mangfoldet og ytringsmulighetene blant de som uttrykker seg og styrke aktørenes arbeid med å nå ut til et bredere publikum over hele landet.

Både rådet og sekretariatet har i 2023 jobbet aktivt for å nå ut til nye søkergrupper og bygge ned unødvendige terskler for å henvende seg til Kulturrådet. En egen utlysning for økt mangfold i det visuelle kunstfeltet er gjennomført, ekstra midler for å dokumentere og formidle funksjonshindredes kulturarv og historie er utlyst, og midler avsatt til mangfold innenfor eksisterende ordninger på litteratur, musikk og scenekunst er blitt fordelt. De ekstraordinære tiltakene har utvidet søkergrupper og innholdsformidling

Bevissthet om språkets betydning er en viktig del av Kulturrådets mangfoldsarbeid. Rådet har justert retningslinjene på noen av litteraturordningene for å legge til rette for å styrke samisk litteratur og litteratur på de nasjonale minoritetsspråkene. Rådet har også satt i gang revidering av språket i retningslinjer for ordningene for å bidra til et klarere språk og mer gjenkjennelig begrepsbruk.

Kunst og kultur for og med barn og ungdom inngår i satsningen på mangfold, og rådet har gjennom 2023 støttet ny produksjon og formidlingstiltak for yngre målgrupper innenfor alle fagområder.

Oppfølging av sannhets- og forsoningskommisjonens rapport

Sannhets- og forsoningskommisjonen leverte sin rapport *Sannhet og forsoning – grunnlag for et oppgjør med fornorskingspolitikk og urett mot samer, kvener/norskfinner og skogfinner* til Stortinget i juni 2023.

Rådet er opptatt av hva rapporten innebærer på kunst- og kulturfeltet og hvordan den skal følges opp innenfor rådets arbeid og ansvarsområde. Rådet ser behov for en selvkritisk gjennomgang av egen forvaltning og egne ordninger, styrking av kompetansen om samisk, kvensk og skogfinsk kunst og kultur i råd, utvalg og sekretariat, utvidet språkkompetanse og -bruk og økt dialog med Sametinget.

Det ble i 2023 satt av 2,076 mill. kroner til oppfølging av rapporten. Midlene er fordelt gjennom avsetningene til kulturvern og tverrfaglige tiltak, ordninger som på hver sin måte har betydning for styrking av de berørte gruppenes kultur.

Bærekraft

Rådets strategi stadfester at «Kulturfondet skal tilrettelegge for at produksjon, distribusjon og formidling av kunst og kultur bidrar til økt bærekraft i samfunnet.» Rådet vedtok en framdriftsplan for bærekraftarbeidet i 2023.

Rådet har deltatt i et samarbeid med Arts Council England, Statens kunsthåndverk Danmark og Julie's Bicycle om å lyse ut deltakelse i et utviklingsprogram for musikk- og scenekunstaktører, for å øke bærekraften i internasjonal turnévirkosomhet og samarbeid. 33 søknader fra norske aktører kom inn til fristen i november. Deltakere vil bli valgt ut og programmet vil bli gjennomført i 2024.

Rådet ønsker høyere ambisjoner i kulturpolitikken når det gjelder klima, miljø og bærekraft, og har i høringssvar til revisjon av kulturloven i 2023 anbefalt at økonomisk, sosial og miljømessig bærekraft tas inn i formålet for loven.

Utfordrende situasjon i kunst- og kulturlivet

Gjennom søknader, rapporter og dialog med feltet har rådet gjennom året registrert hvordan økt kostnadsnivå og endrede publikumsvaner utfordrer vilkårene for kunst- og kulturfeltets aktører. En allerede svak kunstnerøkonomi er enda mer presset.

Sammen med svak utvikling av Kulturfondets rammer har utfordringene for kunst- og kulturlivet forsterket dilemmaer i rådets økonomiske prioriteringer i 2023. På den ene side har betydningen av å gi forutsigbare og tilstrekkelige tilskudd blitt enda viktigere for ikke å utarme økonomien for kunstnere og formidlingsvirksomheter. På den annen side har rådets ambisjon om økt mangfold gitt en positiv og betydelig andel nye søkere, som rådet har ønsket å prioritere. Rådet har derfor sett det utfordrende å følge opp Kulturfondets brede mandat og forventningen om å sikre både forutsigbarhet og fornyelse.

Kunnskapsarbeid

For at rådet skal kunne forvalte Kulturfondet på best mulig måte, utvikle tilskuddsordningene og ivareta rollen som rådgivende organ kreves et godt og oppdatert kunnskapsgrunnlag. I 2023 har rådet både satt i gang og

ferdigstilt større kunnskapsprosjekter og evalueringer som er av betydning for kunst- og kulturfeltet. Se nærmere omtale under avsnittet om FoU.

Forvaltning

Arbeid med tilskuddsordningene

Ut fra et helhetlig blikk på kunst- og kulturfeltet og framdrift for satsingsområdene har råd og utvalg også i 2023 foretatt løpende vurdering av tilskuddsordningenes treffsikkerhet og innretning. Arbeidet har omfattet justering av ordningers retningslinjer, forenkling av språk og igangsetting av piloter og ekstraordinære utlysninger.

To forsøksordninger ble videreført i 2023: forsøksordning for skolebibliotek og forsøksordning for aspiranter. Ellers er innkjøpsordningen for ny norsk sakprosa for barn og unge blitt justert, prosjektstøtte visuell kunst er delt i to ordninger, to tverrgående ordninger er slått sammen til en ny utviklingsordning for kulturaktører, ny løsning for distribusjon av tidsskrift er innført og retningslinjer for ny ordning for etablerte scenekunstkompanier er vedtatt.

En ny evaluering bestilt av Kulturrådet med tittelen *Festivalpolitikk i endring - Evaluering av Kulturrådets tilskuddsordninger for festivaler*, ble publisert i mai 2023. Rapporten ble lagt fram og diskutert på Kulturrådets konferanse *Spydspiss og stedsutvikler. Festivalenes plass i det norske kulturlivet* i Bodø i juni 2023. Råd og fagutvalg har fulgt opp evalueringen og innspillene fra konferansen og fra organisasjoner i feltet, og vurdert videre tilpasninger av ordninger for å møte noen av de utfordringene evalueringen påpeker.

Arbeid med tilskuddsordningene utdypes under omtalen av hvert fagområde.

Tilstedeværelse, dialog og søkerveiledning

Råd og fagutvalg har i løpet av året avholdt møter og besøkt kulturaktører i Bodø, Varanger, Stavanger, Ålesund, Bergen, Hamar og Lillehammer.

Sekretariatet har gjennomført omkring 25-30 dialog- og informasjonsmøter ulike steder og digitalt. Det er også gjennomført flere veilednings- og rekrutteringspiloter for å styrke søknader fra underrepresenterte miljøer.

Offentliggjøring av beslutninger i råd og utvalg

Lister over søknader og tildelinger har vært publisert på nettsidene etter at vedtak er fattet. Omtale av større tildelinger, tendenser og interessante enkeltprosjekter har i tillegg vært formidlet til offentligheten gjennom sosiale medier, nyhetssaker og pressemeldinger.

Habilitet og beslutningsprosesser

Rådet er avhengig av at omverden har tillit til forvaltningen av fellesskapets midler. Ryddig og dokumentert habilitetshåndtering står sentralt i råd og utvalg, og omfatter komplekse spørsmål og avveining mellom habilitetskrav og kompetansebehov. Rådet har også i 2023 hatt høy bevissthet om habilitetsreglement og - praksis, og har kontinuerlig vurdert forbedringer og tiltak for økt åpenhet om beslutningsprosessene.

Ledsagerbevis

Det inngår i betingelsene til tilskuddsmottakere på alle relevante tilskuddsordninger at personer med funksjonsnedsettelse har krav på gratisbillett til ledsager til arrangementer.

Gjeldssanering

Det er ikke gitt tilskudd til gjeldssanering fra Norsk kulturfond i 2023.

Kulturrådets rolle som rådgivende organ

Rådets ansvar omfatter å være rådgivende organ for staten i kulturspørsmål. Gjennom 2023 har det vært god direkte dialog om en rekke enkeltsaker mellom Kultur- og likestillingsdepartementet og rådet eller sekretariatet.

Rådet har levert offentlige høringsuttalelser og innspill til aktuelle kulturpolitiske saker, deriblant utkast til endringer i kulturloven, NOU 2022: 9 *En åpen og opplyst samtale* (ytringsfrihetskommisjonens utredning), NOU

2022: 20 *Et helhetlig skattesystem*, NOU 2023: 13 *På høy tid – Realisering av funksjonshindredes rettigheter*, Meld. St. 22 (2022-2023) *Kunstnarkår* (kunstnermeldingen), *Frå ord til handling - handlingsplan for norsk fagspråk i akademia* og regjeringens leselyststrategi.

Kulturrådet i offentligheten

Mediesaker

I 2023 var omtale av tildelinger dominerende for Kulturrådet, og omtalen var i all hovedsak positiv og nøytral. Tildelinger til konsertarrangører og festivaler, og avgjørelsen om at innkjøpsordningen for skolebibliotek blir permanent, fikk mye positiv omtale, både i nasjonale og lokale medier.

Kulturrådet var en tydelig stemme i den offentlige debatten om offentlig støttet kunst og kultur. I en kronikk forsvarte rådslederen den kunstneriske bredden blant Kulturrådets tilskuddsmottakere og flere kritikker av avslag ble besvart. I forbindelse med navnebyttet var rådslederen en tydelig stemme i diskursen rundt hva endringen betyr for Kulturrådet.

Fortsatt jobbes det med å skille mellom Kulturdirektoratet og Kulturrådet i medieoffentligheten, både journalister og tilskuddsmottakere forveksler direktoratet og det kollegiale organet når det gjelder vedtak om tilskudd fra Norsk kulturfond.

Kulturrådets konferanser

Med bakgrunn i rådets strategi og kommunikasjonsplan, valgte rådet i 2023 å prøve ut et nytt format der den tradisjonelle årskonferansen var delt i to mindre arrangementer forskjellige steder i landet.

Spydspiss og stedsutvikler. Festivalenes plass i det norske kulturlivet

Konferansen som fant sted på Stormen kulturhus i Bodø 12. juni tok utgangspunkt i evaluering av Kulturrådets tilskuddsordninger for festivaler fra 2016 og frem til i dag, og flere av temaene i rapporten var oppe til diskusjon. En rekke festivalkunstnere delte erfaringer fra festivalene som kunstarena og møteplass, og diskuterte betydningen festivalene har for både kunstkritikken og publikum. Kultur- og likestillingsminister Anette Trettebergstuen deltok i en kulturpolitisk debatt, og festivalene selv diskuterte hvordan de balanserer kunstneriske, kulturpolitiske, lokale, kommersielle og ideelle hensyn. Det var til sammen 162 fysisk og digitale deltakere.

Sannhets- og forsoningskommisjonens rapport

Konferansen på Dramatikkens Hus i Oslo 19. september omhandlet Sannhets- og forsoningskommisjonens rapport om fornorskingspolitikk og urett mot samer, kvener, norskfinner og skogfinner som ble overlevert Stortingets presidentskap i juni. Flere kunstnere deltok med refleksjoner og perspektiver, og et panel med sametingsråd for kultur Maja Kristine Jåma, statssekretær Even Aleksander Hagen fra Kultur- og likestillingsdepartementet, Unni Elisabeth Huru fra Norske kveners forbund og Dag Raaberg fra Norsk Skogfinsk Museum diskuterte hva som må til for å bedre rammevilkårene og utviklingsmulighetene for kunstnere, institusjoner og museer. Kulturrådet og Kulturdirektoratet reflekterte rundt egne roller og historikk og diskuterte videre oppfølging av rapporten. Det var til sammen 320 fysisk og digitale deltakere.

Kulturrådets ærespris

Kulturrådet inviterte åpent til å foreslå kandidater til prisen, og til sammen 56 forslag ble sendt inn.

Kulturrådets ærespris 2023 ble tildelt sangeren og musikeren Elias Akselsen. I rådets begrunnelse het det blant annet at «Han er Norges fremste formidler av taternes/romanifolkets sangtradisjoner, og har maktet å nå bredt ut med et tradisjonsrikt, men ofte oversett musikkuttrykk. Akselsen har et langvarig og sentralt kunstnerskap bak seg, og er fortsatt en vital del av norsk musikkliv. Han har gjennom sin historie og sitt kunstnerskap brøytet vei for nye stemmer. Elias Akselsens avtrykk i norsk kulturliv er satt med en slik kraft at det ikke kan viskes ut.»

Prisen ble overrakt i forbindelse med Akselsens konsert på Riksscenen 1. desember 2023. Kultur- og likestillingsminister Lubna Jaffery var til stede.

Året i tall

Tabell 4 Fagområder

Tabellene viser søknader til Norsk kulturfond (NKF) som er behandlet og vedtatt av råd og utvalg i 2022 og 2023. Tildelingene omfatter både vedtak om tilskudd fra budsjetttrammen i gjeldende år og tilsagn om tilskudd for senere budsjettår. Søknader som er gitt tilskudd fra spillemidler (gjelder for både 2022 og 2023) eller stimuleringsmidler (gjelder kun for 2022) er inkludert. Søknader som er avvist eller trukket er ikke med i tallgrunnlaget. Tallene inkluderer ikke påmeldte bøker til innkjøpsordningene for litteratur. I tabellen for 2023 er det en feil i antall tildelinger på litteratur. Tallet skal være 602 og tildelingsprosenten 60%.

Fagområde NKF	Årstall 2022					
	Antall søknader	Antall tildelinger	Tildelingsprosent	Søknadssum	Tildelt sum	Tildeling av søknadssum i prosent
Allmenne kulturformål	338	163	48%	217 745 246	57 579 000	26%
Kulturvern	223	117	52%	52 249 602	14 550 000	28%
Litteratur	368	252	68%	94 777 688	35 491 000	37%
Musikk	3 424	1 806	53%	1 301 309 904	440 309 900	34%
Scenekunst	1 282	400	31%	1 004 219 467	222 489 500	22%
Tidsskrift og kritikk	106	65	61%	98 648 087	30 642 789	31%
Visuell kunst	1 395	606	43%	369 956 951	96 815 600	26%
Grand Total	7 136	3 409	48%	3 138 906 945	897 877 789	29%

Fagområde NKF	Årstall 2023					
	Antall søknader	Antall tildelinger	Tildelingsprosent	Søknadssum	Tildelt sum	Tildeling av søknadssum i prosent
Allmenne kulturformål	476	228	48%	254 489 489	71 413 000	28%
Kulturvern	271	126	46%	79 457 965	14 928 000	19%
Litteratur	1 000	327	33%	84 198 353	30 838 105	37%
Musikk	3 910	1 669	43%	1 297 913 409	623 259 000	48%
Scenekunst	1 499	350	23%	527 004 663	141 388 000	27%
Tidsskrift og kritikk	118	68	58%	93 417 697	32 628 939	35%
Visuell kunst	1 653	637	39%	406 344 945	88 192 000	22%
Grand Total	8 927	3 405	38%	2 742 826 521	1 002 647 044	37%

Tabell 5 Tilskuddsordninger 2023

Tabellen viser søknader til Norsk kulturfond (NKF) som er behandlet og vedtatt av sittende råd og utvalg i 2023. Tildelingene omfatter både tildelinger for 2023 og tilsagn om tilskudd i senere budsjettår. Søknader som mottar tilskudd fra spillemidler i 2022 og 2023 er inkludert i tallene. Søknader som er avvist eller trukket er ikke med i tallgrunnlaget. Tallene inkluderer ikke innkjøpsordningene for litteratur. Det er en feil i tallet for antall tildelinger for innkjøp og distribusjon av kulturfondsbøker til skolebibliotek. Antall tildelinger skal være 380 og tildelingsprosenten 57%.

Fagområde NKF	Tilskuddsordning	Årstall 2023					
		Antall søknader	Antall tildelinger	Tildelingsprosent	Søknadssum	Tildelt sum	Tildeling av søknadssum i prosent
Allmenne kulturformål	NKF ARENA - tilskuddsordning for bygg og infrastruktur (tidl. rom for kunst)	155	70	45%	94 589 917	25 171 000	27%
	NKF Aspirantordningen	36	14	39%	16 200 000	6 300 000	39%
	NKF Forsøksordning for aspiranter med funksjonsnedsettelse	12	4	33%	5 400 000	1 800 000	33%
	NKF Gjesteppholdsstøtte for arenaer, arrangører og festivaler	64	33	52%	15 161 855	6 074 000	40%
	NKF Tverrfaglig kulturvirksomhet (arenaer, arrangører og arrangementer)	146	83	57%	88 646 128	27 925 000	32%
	NKF Tverrfaglige tiltak - prosjektstøtte	63	24	38%	34 491 589	4 143 000	12%
Kulturvern	NKF Faglitteratur kulturvern	55	46	84%	5 675 760	2 507 000	44%
	NKF Prosjektstøtte kulturvern	216	80	37%	73 782 205	12 421 000	17%
Litteratur	NKF Innkjøp og distribusjon av kulturfondbøker til skolebibliotek	661	105	16%	661	105	16%
	NKF Litteraturformidling	168	102	61%	52 927 127	18 897 000	36%
	NKF Litteraturproduksjon	138	99	72%	15 780 715	6 029 000	38%
	NKF Litteraturprosjekter	33	21	64%	15 489 850	5 912 000	38%
Musikk	NKF Andre musikktiltak - prosjekttilskudd og virksomhetstilskudd	154	51	33%	38 651 117	17 192 000	44%
	NKF Arrangørstøtte musikk	858	468	55%	255 012 673	73 110 000	29%
	NKF Fonograminnspillinger	202	56	28%	19 328 310	4 720 000	24%
	NKF Komposisjon og produksjon av musikk	678	232	34%	97 718 400	29 111 000	30%
	NKF Musikkfestivaler	218	167	77%	546 456 925	368 140 000	67%
	NKF Publiseringssøtte for musikkinnspillinger	699	295	42%	64 440 000	26 550 000	41%
Scenekunst	NKF Turné- og virksomhetstilskudd for musikere, artister, ensembler og band (Musikere og musikkensembler)	1 101	400	36%	276 305 984	104 436 000	38%
	NKF Arrangørstøtte scenekunst	34	15	44%	64 679 513	34 320 000	53%
	NKF Formidling/gjestespill	256	92	36%	30 250 154	7 789 500	26%
	NKF Forprosjekt - scenekunst	669	95	14%	88 388 585	9 736 500	11%
	NKF Fri scenekunst - dans	190	65	34%	131 422 949	42 380 000	32%
	NKF Fri scenekunst - kunstnerskap	1	0	0%	22 500 000	0	0%
	NKF Fri scenekunst - teater	282	54	19%	170 689 349	39 710 000	23%
Tidsskrift og..	NKF Scenekunstfaglige tiltak og publikasjoner	67	29	43%	19 074 113	7 452 000	39%
	NKF Tidsskrift og kritikk	118	68	58%	93 417 697	32 628 939	35%
Visuell kunst	NKF Arrangørstøtte visuell kunst	69	33	48%	154 899 678	44 875 000	29%
	NKF Kunstfaglige publikasjoner og manusutvikling	158	62	39%	18 189 309	4 110 000	23%
	NKF Kunstnerassistentordningen	31	14	45%	13 020 000	4 340 000	33%
	NKF Prosjektstøtte til kunstnere i etableringsfasen (Prosjektstøtte for kunstnere i etablering)	186	84	45%	11 694 636	3 005 000	26%
	NKF Prosjektstøtte visuell kunst	930	331	36%	148 363 890	22 938 000	15%
	NKF Prosjektstøtte visuell kunst - kunstnere	251	97	39%	46 644 993	7 364 000	16%
	NKF Utstyrssøtte til fellesverksteder og gjestekunstnerordninger	28	16	57%	13 532 439	1 560 000	12%
Grand Total		8 927	3 405	38%	2 742 826 521	1 002 647 044	37%

Tabell 6 Innkjøpsordningene for litteratur

Påmeldte og innkjøpte titler for budsjettåret 2023 per 11. mars 2024..

Ordning	Antall påmeldte titler*	Antall behandlede titler	Antall titler som gjenstår å behandle	Antall innkjøpte titler	Prosentandel innkjøpte titler av antall titler som har vært behandlet
Den automatiske innkjøpsordningen for ny norsk skjønnlitteratur for barn og unge	110	102	0	91	89,2
Den automatiske innkjøpsordningen for ny norsk skjønnlitteratur for voksne	312	281	10	244	86,8
Oversatt litteratur	255	243	0	125	51,4
Ny norsk sakprosa for barn og unge	56	55	0	30	54,5
Ny norsk sakprosa for voksne	382	366	0	126	34,4
Tegneserier	61	54	0	23	42,6
Den selektive ordningen for ny norsk skjønnlitteratur for barn og unge	38	32	0	9	28,1

Den selektive ordningen for ny norsk skjønnlitteratur for voksne	52	42	1	10	23,8
Totalt	1 266	1 175	11	658	56,0

*Inkluderer trukkede og avviste titler

Tabell 7 Geografisk fordeling 2023

Fylke	Årstall 2023							
	Antall søknader	Antall tildelinger	Tildelingsprosent	Andel nasjonale søknader	Andel nasjonale tildelinger	Søknadssum	Tildelt sum	Tildeling av søknadssum i prosent
Agder	362	157	43%	4%	5%	88 479 090	21 340 035	24%
Innlandet	437	170	39%	5%	5%	122 230 591	43 010 001	35%
Møre og Romsdal	195	83	43%	2%	2%	68 849 379	27 890 017	41%
Nordland	258	106	41%	3%	3%	120 067 562	42 589 009	35%
Oslo	3 336	1 328	40%	37%	39%	920 424 494	290 779 089	32%
Rogaland	406	137	34%	5%	4%	107 155 913	35 648 000	33%
Svalbard	5	2	40%	0%	0%	2 068 001	485 000	23%
Troms og Finnmark	476	213	45%	5%	6%	231 614 998	120 995 000	52%
Trøndelag	713	267	37%	8%	8%	239 180 581	109 868 239	46%
Utlandet	90	35	39%	1%	1%	13 863 686	3 606 000	26%
Vestfold og Telemark	395	150	38%	4%	4%	111 239 556	40 466 000	36%
Vestland	1 126	411	37%	13%	12%	439 969 808	188 439 454	43%
Viken	1 128	346	31%	13%	10%	277 682 862	77 531 200	28%
Grand Total	8 927	3 405	38%	100%	100%	2 742 826 521	1 002 647 044	37%

Fondets fagområder

Norsk kulturfond var i 2023 delt inn i åtte fagområder: visuell kunst, litteratur, scenekunst, musikk, tverrgående ordninger, kulturvern, tidsskrift og kritikk og forskning og utvikling. Fra 43 tilskudds- og innkjøpsordninger ble det gitt tilskudd til produksjon, formidling og bevaring av kunst- og kulturuttrykk, og til infrastruktur over hele landet. Tildelingene muliggjør at det som produseres når ut til flest mulig og at det profesjonelle, prosjektbaserte kunst- og kulturfeltet har tilrettelagt, bærekraftig og hensiktsmessig infrastruktur for produksjon, formidling og faglig utvikling.

Visuell kunst

Rådets tilskuddsordninger for det visuelle kunstfeltet skal bidra til at det skapes og formidles visuell kunst av høy kvalitet under profesjonelle betingelser over hele landet. Tilskuddene skal bidra til bedre arbeidsvilkår for billedkunstnere, kunsthåndverkere og fotografer, og til å styrke arrangørene slik at kunsten får en tydeligere plass i samfunnet.

Budsjettramme for fagområdet fordelt på tilskuddsordninger

Tabellen viser rådets og utvalgenes siste vedtatte fordeling mellom ordninger på fagområdet visuell kunst.

Ordning	2022		2023	
	Budsjettramme	Ekstra midler*	Budsjettramme	Ekstramidler**
Prosjektstøtte visuell kunst	21 861 000	4 650 000	23 105 000	4 025 000
Prosjektstøtte visuell kunst - mangfold				3 000 000
Prosjektstøtte til kunstnere i etableringsfasen	2 600 000	350 000	3 000 000	
Kunstnerassistentordningen	4 340 000		4 340 000	
Kunstfaglige publikasjoner og manusutvikling	4 160 000		4 160 000	

Utstyrsstøtte til fellesverksteder og gjestekunstnerordninger	1 560 000		1 560 000	
Arrangørstøtte visuell kunst	42 740 000		45 108 000	
SUM	77 261 000	5 000 000	81 273 000	7 025 000

*Stimuleringsmidler i forbindelse med koronapandemien.

**Gjenstående midler fra tidligere bevilgninger som er omdisponert.

Antall søknader og tildelinger

Tabellen viser søknader til Norsk kulturfond (NKF) som er behandlet av råd og utvalg og vedtak gjort i 2022 og 2023. Tildelingene omfatter både vedtak om tilskudd fra budsjetttrammen for gjeldende år og tilsagn om tilskudd for senere budsjettår. Søknader som er avvist eller trukket er ikke med i tallgrunnet.

Fagområde NKF	Tilskuddsordning	2022						2023					
		Antall søknader	Antall tildelinger	Tildelingsprosent	Søknadssum	Tildelt sum	Tildeling av søknadssum i prosent	Antall søknader	Antall tildelinger	Tildelingsprosent	Søknadssum	Tildelt sum	Tildeling av søknadssum i prosent
Visuell kunst	NKF Arrangørstøtte visue..	74	33	45%	162 324 332	56 754 000	35%	69	33	48%	154 899 678	44 675 000	29%
	NKF Kunsttaglige publika..	151	68	45%	17 361 348	4 590 600	26%	158	62	39%	18 189 309	4 110 000	23%
	NKF Kunstnerassistentor..	46	14	30%	19 770 000	4 340 000	22%	31	14	45%	13 020 000	4 340 000	33%
	NKF Pilotprosjekt for dist..	36	8	22%	10 814 750	1 600 000	15%						
	NKF Prosjektstøtte til kun..	210	86	41%	12 602 663	3 005 000	24%	186	84	45%	11 694 636	3 005 000	26%
	NKF Prosjektstøtte visuel..	857	382	45%	142 665 586	24 966 000	17%	930	331	36%	148 363 890	22 938 000	15%
	NKF Prosjektstøtte visuel..							251	97	39%	46 644 993	7 364 000	16%
Grand Total		1 395	606	43%	369 956 951	96 815 600	26%	1 653	637	39%	406 344 945	88 192 000	22%

Tilskudd til viktig infrastruktur

Kulturrådet har i 2023 hatt fokus på å utvikle tilskuddsordningen arrangørstøtte visuell kunst. Ordningen gir tilskudd til viktig infrastruktur for visuell kunst, herunder visningssteder, festivaler, verksteder, produsenter, bokaktører, nettverksaktører og atelierhus. Behandlingen av 69 søknader resulterte i 33 tildelinger, slik at porteføljen vil øke fra 51 virksomheter i 2023 til 54 i 2024. 21 arrangører har flerårig tilskudd og ble derfor ikke behandlet i 2023. Fem virksomheter fikk arrangørstøtte visuell kunst for første gang: verkstedene Tou Trykk i Stavanger og Glasslåven på Hadeland, gatekunstprosjektet Reed Projects i Stavanger, og to kunstnerdrevne visningssteder i Oslo: Hulus og K4 Galleri.

Økte tilskuddsbeløp og færre tildelinger

Rådet har i 2023 hatt særskilt oppmerksomhet rettet mot størrelsen på beløpene som tildeles til kunstnere som skal produsere verk. Signaler fra feltet tyder på at små tilskuddsbeløp gir en lite bærekraftig kunstnerøkonomi. Utvalget har derfor gjort et forsøk med å prioritere strengere, slik at tilskuddsbeløpene kan økes. Dette resulterte i at det gjennomsnittlige tilskuddsbeløpet økte fra 48 % av omsøkt beløp i 2022 til 55 % i 2023. Samtidig resulterte forsøket i at antall innvilgede søknader sank fra 47 % av innkomne søknader i 2022 til 38 % i 2023. Forsøket vil bli videreført i 2024.

Rådet utlyste våren 2023 3 mill. kroner til satsingen mangfold i det visuelle kunstfeltet. Satsingen ble definert i dialog med aktører i kunstfeltet og var rettet mot prosjekter som fremmer samarbeid, utvikler nettverk og skaper møteplasser for et åpent og mangfoldig kunstliv. Det kom inn 170 søknader fra alle landets fylker. 25 prosjekter ble innvilget tilskudd.

Prosjektstøtteordningen delt i to

Økningen i antall søknader de siste årene har medført uoversiktlig forvaltning av tilskuddsordningen prosjektstøtte visuell kunst. Rådet vedtok derfor i 2023 å dele tilskuddsordningen i to: en rettet mot kunstnere og en rettet mot virksomheter. Dette gir forenklete retningslinjer og mer effektiv administrasjon, samtidig som det synliggjør de ulike betingelsene som er knyttet til de to søkergruppene.

To kunnskapsprosjekter

Rådet har i 2023 lagt grunnlaget for to viktige kunnskapsprosjekter på det visuelle kunstområdet. Det ene er en utredning av spørsmålet om håndtering av arkiv og samlinger etter avdøde kunstnere. Det andre er en kombinert utredning av forholdene for produksjon og formidling av kunst i Norge på 20-tallet, og en evaluering av fondets portefølje for visuell kunst. Begge prosjektene legges ut på offentlig anbud primo 2024.

Dialog med feltet

Fagutvalgene for visuell kunst arrangerte i 2023 to nasjonale dialogmøter med interesseorganisasjonene i feltet. I tillegg arrangerte rådet et regionalt dialogmøte med det visuelle kunstfeltet i Stavanger. Sekretariatet arrangerte tre generelle digitale informasjonsmøter om tilskuddsordningene og ett særskilt digitalt informasjonsmøte om satsingen mangfold i det visuelle kunstfeltet. I forbindelse med denne satsingen ble det også arrangert en til en-møter med søkere som ikke tidligere har søkt rådets ordninger.

Litteratur

Gjennom Kulturfondets ordninger for litteratur legges det til rette for at en mangfoldig og representativ litteratur av høy kvalitet blir produsert, utgitt og formidlet, og når ut til et bredest mulig publikum over hele landet.

Budsjettramme for fagområdet fordelt på tilskudds- og innkjøpsordninger

Tabellen viser rådets og utvalgets siste vedtatte fordeling mellom ordninger på fagområdet litteratur.

Budsjettramme for fagområdet fordelt på tilskudds- og innkjøpsordninger

Ordning	2022		2023	
	Budsjettramme	Ekstra midler 2022**	Budsjettramme	Ekstra midler
Innkjøpsordningen for oversatt litteratur	15 350 000		15 806 000	
Innkjøpsordningen for ny norsk sakprosa for barn og unge	6 532 000	500 000	8 116 000	
Innkjøpsordningen for nye norske tegneserier	3 950 000	1 000 000	4 413 000	
Innkjøpsordningen for ny norsk skjønnlitteratur - voksne automatisk	56 410 000	2 000 000	58 085 000	
Innkjøpsordningen for ny norsk skjønnlitteratur - voksne selektiv	4 640 000		4 640 000	
Innkjøpsordningen for ny norske skjønnlitteratur - barn og unge automatisk	32 370 000		33 331 000	
Innkjøpsordningen for ny norsk skjønnlitteratur - barn og unge selektiv	2 400 000		2 400 000	
Innkjøpsordningen for sakprosa for voksne	24 551 000	2 000 000	33 280 000	
Forsøksordning med distribusjon av kulturfondbøker til skolebibliotek	5 500 000		5 500 000	
Litteraturprosjekt	3 984 000	4 144 100	5 123 000	3 670 100
Litteraturproduksjon	5 908 000		6 194 000	
Litteraturformidling	15 991 000	6 000 000	18 335 000	
Frakt/distribusjon innkjøpsordningene for litteratur	8 000 000		9 000 000	

* Inkluderer midler som tidligere er avsatt til oversettelse fra samisk til norsk og til satsing på nasjonale minoritetsspråk og litteratur fra minoritetsspråklige forfattere i Norge

** Inkluderer stimuleringsmidler tilført i 2022, midler som er avsatt til oversettelse fra samisk til norsk og til satsing på nasjonale minoritetsspråk og litteratur fra minoritetsspråklige forfattere i Norge og midler tidligere avsatt til litteraturformidling for barn og unge

Antall søknader og tildelinger

Tabellen viser søknader til Norsk kulturfond (NKF) som er behandlet og vedtatt av råd og utvalg i 2022 og 2023. Tildelingene omfatter både vedtak om tilskudd fra budsjettrammen for gjeldende år og tilsagn om tilskudd for senere budsjettår. Søknader som er avvist eller trukket er ikke med i tallgrunnlaget. Tabellen inkluderer ikke innkjøpsordningene for litteratur.

Fagområde NKF	Tilskuddsordning	2022						2023					
		Antall søknader	Antall tildelinger	Tildelingsprosent	Søknadssum	Tildelt sum	Tildeling av søknadssum i prosent	Antall søknader	Antall tildelinger	Tildelingsprosent	Søknadssum	Tildelt sum	Tildeling av søknadssum i prosent
Litteratur	NKF Innkjøp og distribusjon							661	105	16%	661	105	16%
	NKF Litteraturformidling	212	149	70%	69 991 821	23 770 000	34%	168	102	61%	52 927 127	18 897 000	36%
	NKF Litteraturproduksjon	134	87	65%	14 540 100	5 908 000	41%	138	99	72%	15 780 715	6 029 000	38%
	NKF Litteraturprosjekter	22	16	73%	10 245 767	5 813 000	57%	33	21	64%	15 489 850	5 912 000	38%
Grand Total		368	252	68%	94 777 688	35 491 000	37%	1 000	327	33%	84 198 353	30 838 105	37%

Note:

Tallet for antall tildelinger på ordningen for innkjøp og distribusjon av bøker til skolebibliotekene i 2023 (øverste rad i tabellen) er feil. Tallet skal være 380 tildelinger. Samlet antall tildelinger på litteratur i 2023 blir dermed 602. Feilen skyldes at mens vedtakene ble fattet av faglig utvalg for litteratur i desember, ble deler av vedtakene ført i systemet først i januar 2024.

Tendenser og analyser

Søknadstallet til tilskuddsordningene har i 2023 vært relativt jevnt med tidligere år. Litteraturformidlingsordningen hadde en liten oppgang, med 24 % av søknadene fra nye søkere. Balansen mellom å skape forutsigbarhet for søkere som har fått tilskudd over tid og ønsket om å støtte nye tiltak på ordningen er krevende. På prosjektordningen kom det for første gang inn to søknader for utgivelse av litteratur på kvensk, og det var en generell økning i prosjekter som inkluderer minoritetsspråklige forfattere bosatt i Norge eller som på annet vis var rettet mot rekruttering av litterære stemmer som bidrar til å utvide mangfoldet i norsk litteratur. Det er en positiv utvikling på visuell litteratur på alle ordninger, og godt søknadstilfang på bøker for og formidling av litteratur for barn og unge. For litteratur på nynorsk er det få omsøkte prosjekter på produksjonsordningen og i særlig enkelte av innkjøpsordningene. Samlet påmelding til innkjøpsordningene gikk litt opp, med en økning på de fleste skjønnlitterære ordningene, men særlig på tegneserieordningen, og en liten nedgang på sakprosa for voksne.

Justeringer og særlige satsinger på ordningene

Arbeidet med å gjennomgå litteraturordningene i etterkant av utredningen *Logikker i strid* (2020) har stått sentralt. I 2023 ble justerte retningslinjer tatt i bruk for flere ordninger. Endringene er gjort i dialog med organisasjonene på feltet. På innkjøpsordningen for tegneserier kan det nå søkes fire ganger i året i stedet for to. Med flere søknadsrunder og muligheten til nå å også kunne søke med trykkeklar fil, vil tegneseriene som kjøpes inn, komme raskere ut til leserne i bibliotekene. For innkjøpsordningen for ny norsk sakprosa for barn og unge ble det kun gjort mindre justeringer i henhold til vanlig praksis og justeringer gjort i andre ordninger de siste årene. Tilskuddsordningen for litteraturformidling fikk en presisering i retningslinjene på søknadskategorien «Formidlingsvirksomhet», da mange søkere søkte i denne kategorien uten at de tilfredsstilte kravene.

Arbeid med mangfold og nye søkere har stått sterkt på fagområdet i 2023. På tilskuddsordningen for litteraturprosjekt ble det satt av 500 000 kroner til en øremerket satsing på oversettelse fra nasjonale minoritetsspråk (kvensk, romani og romanes) til norsk. Som en del av denne satsingen kan nå titler oversatt fra nasjonale minoritetsspråk også meldes på til innkjøpsordningene, på samme måte som litteratur oversatt fra samiske språk. Slik blir disse bøkene tilgjengeliggjort for lesere over hele landet. Satsingen kommer i forlengelsen av satsingen på nasjonale minoritetsspråk og litteratur fra minoritetsspråklige forfattere i Norge på ordningen fra 2022.

Evalueringer og innsatsområder

Gjennom året har det vært et særlig fokus på leselyst og skolebibliotek. Det har også vært rettet særlig oppmerksomhet mot de pressede budsjetttrammene på ordningene for tegneserier. Forsøksordningen med innkjøp og distribusjon av kulturfondbøker til skolebibliotek har vært en suksess, og var vedtatt forlenget ut 2023. Gjennom ordningen har barn og unge på 200 skoler fått tilgang til en stor bredde av titler gjennom sine skolebibliotek. En intern rapport med hovedfunn som forelå våren 2023, viste at ordningen har bidratt til at flere elever låner bøker, og at elevene bruker mer tid på å lese enn før. Rapporten dannet utgangspunkt for

Kulturrådets vedtak om å videreføre ordningen som en permanent ordning fra og med 2024. Det kom inn 661 søknader til utlysningen høsten 2023.

Det ble i 2023 vedtatt igangsatt et internt forprosjekt om litteratur og strømming, med forventet levering første halvår 2024.

Scenekunst

Rådet forvalter de mest sentrale tilskuddsordningene for det frie scenekunstheltet i Norge. Ordningene bidrar til at scenekunst på høyt kunstnerisk nivå utvikles, skapes og formidles utenfor eller i samarbeid med de etablerte institusjonene. Tilskuddsordningene sikrer rekruttering av nye stemmer i samtidens scenekunst og styrker infrastrukturen for visning av scenekunst rundt om i landet.

Budsjettramme for fagområdet fordelt på tilskuddsordninger

Budsjettrammen under viser rådets og utvalgenes siste fordeling mellom ordninger på fagområdet scenekunst.

Ordning	2022		2023	
	Budsjettramme	Ekstra midler*	Budsjettramme	Ekstramidler*
Formidling/gjestespill	7 028 000	550 000	8 000 000	
Fri scenekunst - teater	36 358 000	9 300 000	38 737 000	2 400 000
Fri scenekunst - dans	29 952 000	7 754 000	34 330 000	2 400 000
Fri scenekunst - kunstnerskap	52 700 000		52 700 000	
Scenekunsthaglige tiltak og publikasjoner	10 039 500		7 956 000	
Arrangørstøtte scenekunst	17 426 000	9 016 000	17 426 000	4 960 000
Forprosjekt scenekunst	8 801 000	2 108 000	9 362 000	

* Inkluderer deler av spillemidler til scenekunstformål, stimuleringsmidler tilført i 2022, midler avsatt av Kulturrådet til mangfoldssatsing, samt en ekstrabevilgning fra regjeringen på 4 mill. kroner tilført Norsk kulturfond i desember 2022.

Antall søknader og tildelinger

Tabellen viser søknader til Norsk kulturfond (NKF) som er behandlet av råd og valg og vedtak gjort i 2022 og 2023. Tildelingene er her uavhengig av budsjettår og omfatter både tildelinger innenfor det enkelte budsjettår og tilsagn om tilskudd i senere budsjettår. Søknader som er gitt tilskudd fra spillemidler er inkludert. Søknader som er avvist eller trukket er ikke med i tallgrunnet.

Fagområde NKF	Tilskuddsordning	2022						2023					
		Antall søknader	Antall tildelinger	Tiltingsprosent	Søknadssum	Tildelt sum	Tildeling av søknadssum i prosent	Antall søknader	Antall tildelinger	Tiltingsprosent	Søknadssum	Tildelt sum	Tildeling av søknadssum i prosent
Scenekunst	NKF Arrangørstøtte scene..	54	33	61%	80 988 590	37 096 700	46%	34	15	44%	64 679 513	34 320 000	53%
	NKF Formidling/gjestespill	178	77	43%	22 656 624	7 400 000	33%	256	92	36%	30 250 154	7 789 500	26%
	NKF Forprosjekt - sceneku..	510	104	20%	72 378 388	10 909 500	15%	669	95	14%	88 388 585	9 736 500	11%
	NKF Fri scenekunst - dans	178	69	39%	123 691 411	35 151 000	28%	190	65	34%	131 422 949	42 380 000	32%
	NKF Fri scenekunst - kuns..	37	6	16%	518 743 674	75 200 000	14%	1	0	0%	22 500 000	0	0%
	NKF Fri scenekunst - teater	262	77	29%	167 820 450	49 399 000	29%	282	54	19%	170 689 349	39 710 000	23%
	NKF Scenekunsthaglige til..	63	34	54%	17 940 330	7 333 300	41%	67	29	43%	19 074 113	7 452 000	39%
Grand Total		1 282	400	31%	1 004 219 467	222 489 500	22%	1 499	350	23%	527 004 663	141 388 000	27%

Tendenser og analyser

2023 var et år hvor søknadene viste stor spredning både når det gjelder uttrykk, sjanger, tematikk og geografi. Søkerne reflekterer bredde i type utdanninger og tidligere erfaring fra kunstnerisk praksis. Prosjektene representerte mange ulike formater på forestillinger, og inneholdt ambisjoner i omfang av planlagte visninger. Langt flere søkte om spillinger i produksjonsstøttesøknadene, og dette bidro til å øke søknads- og tildelingssummene. Samtidig reflekterte tildelingene stor kunstnerisk bredde og tematisk mangfold, som samlet sett er tenkt å bidra til rekruttering av nye publikumsgrupper.

Nye stemmer og etablerte kompanier

Søknadstallet på scenekunstmrådet har økt betraktelig de siste par årene. Dette har gitt seg størst utslag i 2023 på forprosjektordningen som bidrar betydelig til rekruttering av nye stemmer i scenekunsten. Ordningen favner bredt og rådet har styrket mangfoldet i scenekunsten gjennom tilskuddene som bevilges. Mangfoldet omfatter ulike sjangre, kulturelt utgangspunkt og scenekunstneriske praksiser, alder, kjønnsidentitet etc. Ordningen gir også tilskudd til scenetekstforfattere og koreografer som utvikler bevegelsesmateriale for scenisk dans, og tiltrekker seg også søkere fra andre kunstmråder som for eksempel musikere og kunstnere fra det visuelle feltet som utvikler tverrkunstneriske prosjekter.

Også når det gjelder produksjonsordningene for fri scenekunst er det stor bredde med henblikk på scenekunstneriske praksiser, formater, genre og geografisk nedslagsfelt. Søknadsantallet på disse ordningene er relativt stabilt, men søknadssummene har økt betraktelig de siste årene. Dette knytter seg til at det økte kostnadsnivået i samfunnet er med på å øke produksjonsutgiftene i det frie scenekunstheltet. De økte søknadssummene er imidlertid også knyttet til et økt behov for forutsigbarhet for scenekunstgruppene. Siden 2009 har det vært anledning til å søke om tilskudd til forestillinger etter at produksjonsperioden er gjennomført på tilskuddsordningen for fri scenekunst. Hensikten er å øke formidlingen av samtidens scenekunst. I 2023 omfattet langt flere søknader utgifter til å gjennomføre visninger enn det som har vært tilfelle tidligere.

Søknadstilfanget til formidlingsordningen/gjestespill har hatt en betydelig økning sammenlignet med fjoråret. Selv om de fleste behandlede søknadene i 2023 orienterer seg mot nasjonal formidling, ser vi at etterspørselen etter norske scenekunstproduksjoner i utlandet igjen har økt betraktelig etter den merkbare nedgangen under og etter pandemien. Avsetningen for arrangørstøtteordningen scenekunst ble styrket med 4,9 mill. kroner i spillemidler i 2023. Spillemidlene har bidratt til å styrke programmeringen av samtidens scenekunst hos arrangører som allerede er inne på ordningen og til rekruttering av nye arrangører.

Ny ordning; fri scenekunst – etablerte virksomheter

I 2023 vedtok rådet retningslinjer for ny ordning på scenekunstmrådet i Norsk kulturfond for etablerte virksomheter. Tilskuddsordningen skal bidra til at de mest erfarne scenekunstgruppene kan fortsette å produsere god og spennende scenekunst i årene framover. Ordningen retter seg i hovedsak mot virksomheter som har hatt aktivitet i minst 15 sammenhengende år, og som produserer scenekunst utenfor scenekunstinstitusjonene eller i samarbeid med disse. Ordningen utlyses i første halvdel av 2024.

Kunnskapsprosjekt om samarbeid mellom aktører i det frie scenekunstheltet og institusjonene

Kulturrådet bevilget i 2023 inntil 1,2 mill. kroner til et kunnskapsprosjekt som skal se nærmere på utviklingen når det gjelder samarbeid mellom frie sceniske konstellasjoner og institusjonsteatrene. Det er et ønske å få mer kunnskap om hvordan slike samarbeidsprosjekter organiseres, finansieres og utvikles kunstnerisk.

Musikk

Kulturrådet forvalter landets største tilskuddsordninger på musikkområdet og har ansvar for å gi muligheter for virksomhet og utvikling i det frie profesjonelle musikklivet. Ordningene dekker hele produksjons- og formidlingskjeden og skal bidra til at et mangfold av musikk og kvaliteter blir skapt, produsert og formidlet til flest mulig. Ordningene er permanente kilder til stimulering og profesjonelle vilkår for aktørene og næringen i det frie feltet utenfor offentlig finansierte framførings- og utdanningsinstitusjoner, radio, tv og Den kulturelle skolesekken.

Budsjettramme for fagområdet fordelt på tilskuddsordninger

Budsjettrammen under viser til rådets og utvalgenes siste vedtatte fordeling mellom ordninger på fagområdet musikk.

Ordning	2022		2023	
	Budsjettramme	Ekstra midler 2022*	Budsjettramme	Ekstra midler 2023**
Komposisjon og produksjon	24 871 000	2 000 000	29 200 000	
Andre musikktiltak	10 071 000		18 900 000	
Innspilling av fonogram	3 658 000		4 600 000	
Publiseringsstøtte for musikkinnspillinger	24 278 000	10 000 000	25 500 000	

Turné- og virksomhetstilskudd for musikere, artister, ensembler og band	95 330 000	3 000 000	90 274 000	
Konsertarrangører	49 000 000	27 500 000	49 600 000	
Musikfestivaler	171 310 000		180 100 000	

*Stimuleringsmidler fra Kulturdepartementet

**Omdisponerte midler (gjenstående fra tidligere år)

Antall søknader og tildelinger

Tabellen viser søknader som er behandlet av råd og utvalg og vedtak gjort i 2022 og 2023. Tildelingene omfatter både vedtak om tilskudd fra budsjetttrammen for gjeldende år og tilsagn om tilskudd for senere budsjettår. Søknader som er avvist eller trukket er ikke med i tallgrunnet.

Fagområde NKF	Tilskuddsordning	2022						2023					
		Antall søknader	Antall tildelinger	Tildelingsprosent	Søknadssum	Tildelt sum	Tildeling av søknadssum i prosent	Antall søknader	Antall tildelinger	Tiladelingsprosent	Søknadssum	Tildelt sum	Tildeling av søknadssum i prosent
Musikk	NKF Andre musikktiltak - ..	128	53	41%	42 606 756	19 428 000	46%	154	51	33%	38 651 117	17 192 000	44%
	NKF Arrangerstøtte musi..	897	573	64%	308 645 244	91 054 000	30%	858	468	55%	255 012 673	73 110 000	29%
	NKF Fonograminnspillinger	154	48	31%	15 053 563	3 708 000	25%	202	56	28%	19 328 310	4 720 000	24%
	NKF Komposisjon og prod..	491	223	45%	71 695 111	27 248 000	38%	678	232	34%	97 718 400	29 111 000	30%
	NKF Musikfestivaler	219	170	78%	563 979 914	172 055 000	31%	218	167	77%	546 456 925	368 140 000	67%
	NKF Publiseringstøtte fo..	587	272	46%	52 830 000	24 480 000	46%	699	295	42%	64 440 000	26 550 000	41%
	NKF Turné- og virksomhet..	905	445	49%	233 313 231	98 658 000	42%	1 101	400	36%	276 305 984	104 436 000	38%
Grand Total		3 381	1 784	53%	1 288 123 819	436 631 000	34%	3 910	1 669	43%	1 297 913 409	623 259 000	48%

Samlet er antall søknader til musikkordningene økt med 15,6 % fra 2022 til 2023, med særlig økning av søknader til ordninger som retter seg mot forskjellige deler av kunstnerisk produksjon: turné- og virksomhetstilskudd til musikere, artister, ensemble og band (21,6 %), ordningen for komposisjon og produksjon (38 %), og ordningene for innspilling og utgivelse av musikkinnspillinger (henholdsvis 19 og 31 %). Det er flere årsaker til økningene, så som økt produksjon i feltet, flere utdannete musikere, og at flere produksjoner i den kommersielle delen av musikkfeltet søker Kulturrådet enn tidligere.

En nedgang fra 2022 til 2023 i søknadstallet til tilskuddsordningen for konsertarrangører skyldes et svært høyt søknadstall i 2022 på grunn av ekstra stimuleringsmidler på 27,5 mill. kroner til arrangørordningen dette året. Ser man på utviklingen over flere år har ordningen likevel hatt økning i søknadstallene. Ettersom budsjetttrammene for musikkordningene i Kulturfondet ikke øker, tvinger veksten i søknadstall fram en hardere prioritering og dermed lavere tildelingsprosent på ordningene. Støtteverdige musikkproduksjoner og musikere faller ut av de profesjonelle kretsløpene og standardene i musikkfeltet. Kulturrådet har likevel valgt å gi tilskuddsnivåer som bidrar til profesjonelle honorarnivå og kunstnerøkonomi.

Økt treffsikkerhet i ordningene - mangfold

Kulturrådets satsinger på mangfold og nye stemmer, med tilpasning av retningslinjer, og informasjonsarbeid om ordningenes åpenhet for kulturelt mangfold og hele bredden av kunstneriske praksiser, økte i 2023virkemidlenes treffsikkerhet i tråd med rådets satsingsområde *Mangfold – flere stemmer, uttrykk og estetiske praksiser*. Tiltakene bidrar samtidig til at flere søker til ordningene.

Evaluering og tilpasning av tilskuddsordningen for musikkfestivaler

En ny evaluering av Kulturrådet forvaltning av festivaltilskudd ble publisert i mai 2023 og diskutert på rådets konferanse 12. juni i Bodø. Evalueringen finner at Kulturrådet har stått for en pragmatisk, feltnær og tilpasset vurdering av festivalene innenfor et flerdimensjonalt kvalitetsbegrep. Den anbefaler tiltak for å utjevne historiske skapte skjevheter i tilskuddsnivå, sikre forutsigbarhet for tilskudd til veletablerte festivaler, stimulere til utvikling og rekruttering, og økt transparens i forvaltningen. Råd og fagutvalg har fulgt opp evalueringen og innspillene fra konferansen og fra organisasjoner i feltet, og vurdert videre tilpasninger av musikkfestivalordningen for å møte utfordringene. Kulturrådet har anbefalt at musikkfestivalene fortsatt bør behandles innenfor én og samme ordning for å vurdere deres potensial og måloppnåelse i en samlet prioritering.

Behov for kunnskap om vekst og endringer i det frie feltet og musikknæringen

Veksten i det frie feltet og næringen for musikk gir behov for mer kunnskap om endringene i det frie feltet, næringen, orkesterinstitusjonene, musikkutdanningene og konsekvensene av digitalisering og sosiale medier både i musikkproduksjon og i publikums bruk av levende og innspilt musikk. Evalueringen av Kulturrådets tilskuddsordninger for festivaler i 2023 ble publisert i 2023 og er en viktig utredning for musikkfeltet. I tillegg vil rådets pågående forskningsprogram om Skapende praksiser i musikk bli ferdigstilt i 2024. Begge vil være viktige bidrag til NOU'en om musikkfeltet satt i gang av Kultur- og likestillingsdepartementet i 2023 og som skal ferdigstilles i 2025.

Tverrgående ordninger

Rådet forvalter flere tverrgående tilskuddsordninger som er åpne for aktører uavhengig av fagområde. I 2023 har disse bestått av ARENA – tilskuddsordning for bygg og infrastruktur, tverrfaglig kulturvirksomhet, aspirantordningen, forsøksordning for aspiranter med funksjonsnedsettelse, tverrfaglige tiltak – prosjektstøtte og gjesteoppholdsstøtte for arenaer, arrangører og festivaler. Fra og med 2024 blir de to sistnevnte ordningene slått sammen til en tverrgående ordning: utviklingstilskudd for kulturaktører.

Budsjettramme for fagområdet fordelt på tilskuddsordninger

Budsjettrammen under viser rådets og utvalgets siste vedtatte fordeling av midler til de tverrgående ordningene.

Ordning	2022		2023	
	Budsjettramme	Ekstra midler 2022*	Budsjettramme	Ekstra midler 2023 **
Tverrfaglige tiltak og tverrfaglig kulturvirksomhet	25 334 000	3 173 000	22 290 000	4 650 000
ARENA – tilskuddsordning for bygg og infrastruktur	20 251 000		23 211 000	1 960 000
Gjesteoppholdsstøtte for arenaer, arrangører og festivaler	3 588 000	600 000	3 698 000	
Aspirantordningen	6 000 000		5 400 000	
Forsøksordningen for aspiranter med funksjonsnedsettelse		3 200 000	1 650 000	1 050 000

*3 mill. kroner i stimuleringsmidler og 773 207 kroner i tilbakeførte midler fra tidligere år ble tilført i 2022

**Det er tilført 5,7 mill. kroner i tilbakeførte midler fra tidligere år, og 1,96 mill. kroner i spillemidler.

Antall søknader og tildelinger

Tabellen viser søknader som er behandlet av råd og utvalg og vedtak gjort i 2022 og 2023. Tildelingene omfatter både vedtak om tilskudd fra budsjettrammen for gjeldende år og tilsagn om tilskudd for senere budsjettår. Søknader som er gitt tilskudd fra spillemidler er inkludert. Søknader som er avvist eller trukket er ikke med i tallgrunnet.

Fagområde	Tilskuddsordning	2022						2023					
		Antall søknader	Antall tildelinger	Tildelingsprosent	Søknadssum	Tildelt sum	Tildeling av søknadssum i prosent	Antall søknader	Antall tildelinger	Tildelingsprosent	Søknadssum	Tildelt sum	Tildeling av søknadssum i prosent
Allmenne kulturformål	NKF ARENA - tilskuddsord.	136	62	46%	108 781 611	20 251 000	19%	155	70	45%	94 589 917	25 171 000	27%
	NKF Aspirantordningen	48	17	35%	19 200 000	6 800 000	35%	36	14	39%	16 200 000	6 300 000	39%
	NKF Forsøksordning for a.	13	6	46%	5 200 000	2 400 000	46%	12	4	33%	5 400 000	1 800 000	33%
	NKF Gjesteoppholdsstøtt.	43	22	51%	13 186 085	3 678 900	28%	64	33	52%	15 161 855	6 074 000	40%
	NKF Tverrfaglig kulturvir.	90	47	52%	66 924 785	21 693 000	32%	146	63	57%	88 646 128	27 925 000	32%
	NKF Tverrfaglige tiltak - p.	51	31	61%	17 638 850	6 435 000	36%	63	24	38%	34 491 589	4 143 000	12%
Grand Total		381	185	49%	230 931 331	61 257 900	27%	476	228	48%	254 489 489	71 413 000	28%

Arenautvikling og rekruttering: vekst og mangfold, stort potensial

De tverrgående tilskuddsordningene har i 2023 bidratt til å etablere, styrke og videreutvikle kulturarenaer og arrangører i hele landet. Søknadstallet til både ARENA – tilskuddsordning for bygg og infrastruktur og

tverrfaglig kulturvirksomhet er sterkt økende. Økningen reflekterer et større og mer profesjonalisert fritt kulturfelt, med behov for en styrket infrastruktur. Samtidig henvender en større bredde av kultursektoren seg til de tverrgående ordningene med sine behov, og en rekke nye aktører har kommet til.

ARENA-ordningen er sentral for etablering og utvikling av lokale kulturarenaer over hele landet. Dette styrker forutsetningene for et representativt og relevant kunst- og kulturliv og at folk får tilgang til kunst og kultur, uavhengig av bakgrunn og bosted. Ordningen bidrar både til å gjøre kulturlivet tilgjengelig for flere, og til økt bærekraft i sektoren. De siste årene har ordningen i økende grad gitt tilskudd til universell utforming. Ordningen støtter også feltets økende bevissthet på klima og miljø, bl.a. gjennom arenaprosjekter som handler om energieffektivisering, gjenbruk, tilpasning av eksisterende bygningsmasse, kunnskap og kompetanseheving. I 2023 ble ARENA-ordningen styrket med spillemidler øremerket formidlings- og visningsarenaer for scenekunst, og det er gitt tilskudd til å planlegge, styrke og realisere flere store scenekunstarenaer på ulike steder i landet.

Omfanget av solide og interessante tverrfaglige arrangører og arenaer over hele landet er i vekst. Ordningen tverrfaglig kulturvirksomhet bidrar til å realisere og styrke alt fra små lokalefestivaler og kulturarenaer, til store tverrfaglige kunstarenaer med produksjonsfasiliteter. Ordningen har også en voksende portefølje med arrangører og arenaer som springer ut fra minoritetskulturer.

Kulturrådet ønsker å gjøre de tverrgående ordningene bredere og enklere. I 2023 er to av ordningene slått sammen til en ny tverrgående ordning kalt utviklingstilskudd til kulturaktører, som er åpen for aktører i alle feltene Kulturrådet dekker. Ordningen skal gi enda bedre muligheter for utvikling, samhandling, kompetanseheving og nytenking i kunst- og kulturfeltet. Første utlysning blir i mars 2024.

Kulturrådets forsøksordning for aspiranter med funksjonsnedsettelse ble utlyst for andre gang i 2023. Parallelt er de åtte aspirantene som mottok tilskudd for 2023 i forrige utlysingsrunde godt i gang. Søknadsantallet til ordningen er ikke høyt, med 15 søknader i 2023, men prosjektene er gode. Alle kandidatene er høyt kvalifiserte og svært motiverte, og ville i alle tilfellene berike både virksomheten de har gjennomført søkeprosessen med, så vel som kunst- og kultursektoren i Norge generelt. Kulturrådet tildelte seks stipender i 2023. Forsøksordningen skal nå evalueres, og evalueringen skal etter planen ferdigstilles i begynnelsen av 2025.

Kulturvern

Tilskuddsordningene innenfor kulturvern utgjør rådets viktigste virkemidler for å nå målene for kulturvernfeltet. Kulturrådet legger særlig vekt på at marginaliserte gruppers stemmer løftes fram, og at mangfoldet av erfaringer, praksiser og levemåter når ut til så mange som mulig.

Budsjettramme for fagområdet fordelt på tilskuddsordninger

Budsjettrammen under viser til rådets endelige fordeling av fondets midler til fagområdet kulturvern.

Ordning	2022		2023	
	Budsjettramme	Ekstra midler 2022	Budsjettramme	Ekstra midler 2023
Prosjektstøtte/faglitteratur	13 650 000	500 000*	14 358 000	

*Stimuleringsmidler

Antall søknader og tildelinger

Tabellen viser antall søknader som er behandlet av sittende råd og utvalg og vedtak gjort i 2022 og 2023. Tildelingene omfatter både vedtak om tilskudd fra budsjettrammen for disse to årene og tilsagn om tilskudd for senere budsjettår. Søknader som er avvist eller trukket er ikke med i tallgrunnlaget.

Fagområde NKF	Tilskuddsordning	2022						2023					
		Antall søknader	Antall tildelinger	Tildelingsprosent	Søknadssum	Tildelt sum	Tildeling av søknadssum i prosent	Antall søknader	Antall tildelinger	Tildelingsprosent	Søknadssum	Tildelt sum	Tildeling av søknadssum i prosent
Kulturvern	NKF Faglitteratur kulturv.	58	47	81%	5 229 054	2 238 000	43%	55	46	84%	5 675 760	2 507 000	44%
	NKF Prosjektstøtte kulturv.	165	70	42%	47 020 548	12 312 000	26%	216	80	37%	73 782 205	12 421 000	17%
Grand Total		223	117	52%	52 249 602	14 550 000	28%	271	126	46%	79 457 965	14 928 000	19%

Minoriteter, urfolk og marginaliserte gruppers historie og kulturarv

I forvaltningen av Kulturfondets tilskuddsordninger på fagområdet kulturvern har rådet også i 2023 prioritert å gi tilskudd til prosjekter hvor urfolk, minoriteter og andre marginaliserte gruppers historie og kulturarv blir dokumentert og formidlet, og der kunst og kultur som springer ut fra ulike tradisjoner ivaretas. Tildelingene er gjort i en situasjon med rekordhøye søknadstall.

Kulturrådet har styrket dialogen med samiske virksomheter og de nasjonale minoritetene. Det er lagt særlig vekt på å kartlegge temaområder som er underdekket, og det er utlyst ekstra midler til å dokumentere og formidle funksjonshindredes kulturarv og historie. Videre har det vært et mål å stimulere tiltak som fornyer formidlingen og gir økt deltakelse blant barn og unge. Prosjekter hvor de involveres og får innsikt i historie og kulturarv gjennom egen utforskning og bruk er blitt spesielt prioritert. Dokumentasjon og formidling av fenomener i vår samtid og nære fortid har også stått sentralt. Dette må sees i lys av samfunnets kompleksitet og de raske endringene i kultur, levesett og mentalitet som kjennetegner vår tid.

Tidsskrift og kritikk

Tilskuddsordningen tidsskrift og kritikk styrker og utvider den offentlige yrings- og refleksjonskulturen gjennom de uavhengige tidsskriftene og kritikken som blir skapt og utøvd i ulike sjangre, formater og formidlingsformer. De allmenne kulturtidsskriftene gir et kunnskapsbasert og mer langsomt perspektiv på kunst, kultur og ikke minst samfunnet selv. De bidrar til interesse for, og debatt om, kunst, kultur og samfunnet.

Budsjettramme for fagområdet

Budsjettrammen under viser til rådets endelige fordeling av fondets midler til fagområdet tidsskrift og kritikk.

Ordning	2022		2023	
	Budsjettramme	Ekstra midler 2022	Budsjettramme	Ekstra midler 2023
Tidsskrift og kritikk	27 311 000	1 500 000*	29 089 294	1 860 000**

* 1 mill. kroner i spillemidler fra 2021 og 0,5 mill. kroner i stimuleringsmidler

**930 000 kroner spillemidler fra både 2022 og 2023

Antall søknader og tildelinger

Tabellen viser søknader som er behandlet av råd og utvalg og vedtak gjort i 2022 og 2023. Tildelingene omfatter både vedtak om tilskudd fra budsjettrammen for gjeldende år og tilsagn om tilskudd for senere budsjettår. Søknader som er gitt tilskudd fra spillemidler i 2022 og 2023 er inkludert. Søknader som er avvist eller trukket er ikke med i tallgrunnet.

Fagområde NKF	Tilskuddsordning	2022						2023					
		Antall søknader	Antall tildelinger	Tiltingsprosent	Søknadssum	Tildelt sum	Tildeling av søknadssum i prosent	Antall søknader	Antall tildelinger	Tiltingsprosent	Søknadssum	Tildelt sum	Tildeling av søknadssum i prosent
Tidsskrift og.. NKF	Tidsskrift og kritikk	106	65	61%	98 648 087	30 642 789	31%	118	68	58%	93 417 697	32 628 939	35%
Grand Total		106	65	61%	98 648 087	30 642 789	31%	118	68	58%	93 417 697	32 628 939	35%

Forandringer, tendenser og utviklingstrekk

Porteføljen til tidsskrift og kritikk er tredelt: spydspiss-tidsskriftene, og de små og mellomstore. Det var i 2023 sju tidsskrift som fikk tilskudd på en million kroner eller mer for 2024, og som regnes som spydspissene. Disse er fordelt over fagfeltene musikk, litteratur, scenekunst, visuell kunst, film og det allmennkulturelle. Like mange får 650 000 kroner eller mer, og regnes som de aspirerende av de mellomstore tidsskriftene; de som viser vilje og evne til utvikling og mobilitet. Bare i 2023 tok to tidsskrift steget opp fra mellomstøtten og til tilskuddsnivå på

en million eller mere. Noe av det som kjennetegner disse, er at de arbeider langsiktig og grundig med redaksjonell utvikling, og at de fungerer som arbeidsgiver eller oppdragsgiver for relativt mange

Det var rekordmange nye søkere til ordningen i 2023, og rådet prioriterte å tilgodese flere av disse. Gjennom prioriteringen av nye søkere, flere av disse tematiserer eller har selv minoritetserfaringer, bidrar Kulturrådet til å nå sine strategiske satsingsområder.

Kulturrådets avsetning til tidsskrift og kritikk har over tid dyrket fram en finfasetert portefølje av tidsskrift, der noen er som større bedrifter å regne, med flere ansatte i redaksjonen. Andre er smale, men likevel mye leste tidsskrift. Til felles har de at tilskuddene fra Kulturfondet er nødvendig for deres videre drift, og at de samlet bidrar til en allment opplyst samtale og diskusjon. Tilskuddene til tidsskriftene og kritikk har i disse rundene, slik som siden det første faglige utvalg for tidsskrift ble opprettet i 1967, vært grunnlagt i demokratiske hensyn.

Forskning

Kulturfondets avsetning til forskning og utvikling gir kunnskap om tendenser, saksforhold, økonomi og strukturer i kunst- og kulturlivet, og innsikt i rådets egne tilskuddsordninger. Kunnskapsprosjektene bidrar til begrepsdannelse og kritisk refleksjon.

Festivalene

Evalueringsrapporten *Festivalpolitikk i endring* ble publisert våren 2023 og evaluerer Kulturrådets tilskuddsordninger på festivalfeltet. Den viser at forvaltningen av ordningene er preget av en pragmatisk tilpasning til et sammensatt felt, at det foregår en økende institusjonalisering, og at ulike kvalitetsbegreper er virksomme – både i Kulturrådet og blant arrangørene. Rapporten er skrevet av forskere fra OsloMet og er finansiert av Kulturrådet og Kultur- og likestillingsdepartementet.

Skolebibliotek

Det ble i 2019 etablert en treårig forsøksordning med distribusjon av kulturfondsbøker til to hundre skolebibliotek i grunnskolen. Ordningen har blitt fulgt av en årlige spørreskjema. I 2023 ble hovedfunnene fra den interne gjennomgangen presentert. De aller fleste skolene er svært fornøyde med ordningen. De rapporterer om økt leselest, høyere utlån og en større bredde i lesingen.

Kunst og sosiale fellesskap

Forskningsprogram som siden 2018 har gitt forskning på kunstens roller og virkemåter i samfunnet. Programmet ønsker særlig å forstå kunstens forhold til fellesskap som sosialt fenomen, som begrep og som kulturpolitisk verdi. Samarbeid og samfinansiering med Statens kunstfond, Danmark. Det har i 2023 blitt jobbet med en avsluttende artikkelsamling som kommer i 2024.

Skapende praksiser i musikk

Forskningsprogram som siden 2021 har gitt forskning på hvordan musikk i dag komponeres, skapes og produseres. Vitenskapelig forskning og kunstnerisk utviklingsarbeid kombineres på en nyskapende måte. Det har i 2023 blitt jobbet med en avsluttende artikkelsamling som kommer i 2024. I 2023 har det blitt publisert flere essay hvor et mangfold av aktører viser bredden i de skapende praksisene.

Kulturbruk, publikum, deltagelse

Det ble i 2023 gjennomført et forprosjekt til en ny forskningssatsing om kulturbruk, publikum og deltagelse. Det ble arrangert et arbeidsseminar med inviterte forskere for å sirkle inn kunnskapshull. Innlegg fra seminaret publiseres i 2024. Kulturrådet har i 2023 vedtatt en større forskningssatsing. Målet er ny kunnskap om befolkningens kulturvaner. Det blir viktig å forstå grupper som ikke fanges inn av dagens målinger, og å forstå kulturbruk og -uttrykk som utfordrer kulturpolitikkenes tradisjonelle forståelse av kultur.

Nye prosjekter 2023

I 2023 ble det igangsatt en evaluering av forsøksordningen for aspiranter med funksjonsnedsettelser. To nye kunnskapsprosjekter på visuell kunst ble klargjort for utlysning: Kulturrådet og det visuelle kunstfeltet. Kunstneriske praksiser, struktur og økonomi på 2020-tallet og Arv etter visuelle kunstnere. Flere nye kunnskapsprosjekter er i oppstartfasen.

Formidling

Kulturrådets kunnskapsprosjekter formidles gjennom bøker og rapporter, seminarer, konferanser, nyhetssaker og annet. Publikasjonene bidrar til et godt, norsk fagspråk for kunst og kultur.

Framtidsutsikter

Kulturrådet vil fortsette arbeidet med de strategiske satsingsområdene mangfold og ytringsrom i 2024. Ytringsfrihetskommisjonens rapport, Sannhets- og forsoningskommisjonens rapport og Kulturdirektoratets rapport om kunstnere med funksjonsnedsettelse har det siste året dokumentert manglende likeverd både i samfunnet og i kulturlivet. Kulturrådet ser behovet for selvransakelse og gjennomgang av strukturelle sider av kulturpolitikken og rådets egen forvaltningspraksis, for å sikre at hele bredden av kunstneriske og kulturelle ytringer har likeverdige vilkår for å nå fram i offentligheten.

Kunst- og kulturfeltets rolle og bidrag til et mer bærekraftig samfunn vil også stå høyt på agendaen framover. Rådet registrerer stor vilje i kunst- og kulturfeltet til å bidra i omstillingen. Festivaler og andre arenaer spiller allerede en ledende rolle i å teste ut og fremme bærekraftige løsninger. Rådet vil fortsette arbeidet med grep som kan tas innenfor egen forvaltning, og er også rustet for å kunne fordele insentivmidler til kunst- og kulturfeltet. Rådet ser også at det er behov for et kunnskapsbasert og koordinerende bærekraftsarbeid i og for kunst- og kultursektoren framover, og håper Kulturdirektoratet kan settes i stand til å ta et slikt ansvar.

Vilkårene for de uavhengige kunst- og kulturaktørene er under sterkt press – det gjelder både enkeltkunstnerne og formidlingsarenaer. Antall søknader og søknadsbeløp til mange av Kulturfondets ordninger er økende. Samtidig har utviklingen av de økonomiske rammene til Kulturfondet vært svak over lang tid. Rådet ser med bekymring på situasjonen.

Kulturfondets midler spres over hele Norge og bidrar til å gjøre små og større lokalsamfunn til gode steder å leve. Kulturfondet sørger for at det som skapes vises flere steder, at arenaer for opplevelser og fellesskap finnes på små og store steder og at kulturarbeidsplasser spres i bygder og byer landet over. Rådet savner en større politisk anerkjennelse av betydningen Kulturfondet har for at det finnes et levende kulturliv utenfor de større byene og institusjonene.

Samlet sett har fondet et stort potensial som kulturpolitisk virkemiddel i utviklingen av kultursektoren i hele landet. Fondets innretning er dynamisk og kan med større muskler bidra til økt mangfold, styrket kunstnerøkonomi, kunst og kultur der folk bor, kulturarbeidsplasser i hele landet og styrket ytringsrom og kunnskap.

Årsregnskap Kulturrådet 2023

Ledelseskommentarer årsregnskapet 2023 Norsk kulturfond

Formål

Norsk kulturfond ble opprettet i 1965 og har som formål å stimulere samtidens mangfoldige kunst- og kulturuttrykk og bidra til at kunst og kultur skapes, bevares, dokumenteres og gjøres tilgjengelig for flest mulig.

Norsk kulturfond forvaltes av Kulturrådet (det kollegiale organet). Fondet er nettobudsjettert og regnskapet settes opp i henhold til kontantprinsippet, slik det framgår av prinsippnoten til årsregnskapet.

Bekreftelse

Årsregnskapet er avlagt i henhold til bestemmelser om økonomistyring i staten, rundskriv R-115 fra Finansdepartementet og krav fra Kultur- og likestillingsdepartementet. Jeg mener at regnskapet gir et dekkende bilde av Norsk kulturfonds disponible bevilgninger, regnskapsførte utgifter, inntekter, eiendeler og gjeld.

Vurderinger av vesentlige forhold

I 2023 har Norsk kulturfond disponert tildelinger på utgiftssiden på 956 922 000 kroner jf. bevilgningsrapporteringen og note A. I tillegg ble det ved årets slutt overført 7 006 920 kroner fra kap. 325, post 77, til kap. 320, post 55, til å dekke inngåtte forpliktelser for stimuleringsmidler forvaltet av Kulturrådet. Midlene er øremerket stimulering av kultursektoren i forbindelse med Covid-19-pandemien og kan ikke benyttes til andre formål.

Forvaltning og utbetaling av tilskudd skjer i henhold til forskrift om tilskudd fra Norsk kulturfond og bestemmelser om økonomistyring i staten. Vedtak om tilskudd fra Norsk kulturfond fattes av Kulturrådet og de fagutvalgene rådet delegerer myndighet til.

Bevilgningen for 2023 er i sin helhet disponert. Vedtak om tilskudd blir utbetalt i to omganger, og det stilles krav om regnskap og rapport før siste delutbetaling. Utbetaling av tilskudd skjer ikke nødvendigvis i samme bevilgningsår som det er gitt tilskudd.

Det er i 2023 gjort et omfattende arbeid med å følge opp restanser fra tidligere gitte tilskudd fra Norsk kulturfond, i tråd med påpekning fra Riksrevisjonen. Det er også gjort et arbeid med å oppdatere rutinene for rapportering og oppfølging av prosjekter som mottar tilskudd fra fondet. Frigjorte midler på til sammen 56,9 mill. kroner fra dette arbeidet er stilt til rådets disposisjon for videre fordeling i 2024. Samlet sum fri fondskapital er på om lag 133,9 mill. kroner, hvorav rådet har øremerket 36,8 mill. kroner til kunnskapsprosjekter og evalueringer og 40,2 mill. kroner til innkjøpsordningene for litteratur.

Kulturrådet har i 2023 fattet vedtak om tilsagn for årene 2024 – 2028 på til sammen 877,1 mill. kroner under forutsetning av Stortingets vedtak om budsjettmidler.

Kulturdirektoratet er sekretariat for Kulturrådet. Utgiftene til sekretariatsoppgavene dekkes innenfor driftsbevilgningen til direktoratet.

Det er i 2023 gitt fullmakt til å belaste Norsk kulturfond med transportkostnader knyttet til innkjøpsordningene for litteratur, utgifter til FoU-prosjekter og evalueringer, samt utgifter til rådets publikasjoner i Kulturrådets skriftserie eller annen tilsvarende publisering i tilknytning til gjennomførte FoU-prosjekter og evalueringer.

Fondets midler er plassert på oppgjørskonto i Norges Bank. Fondets midler blir oppført i kapitalregnskapet ved månedlig likviditetsrapportering. Endringer i beholdning til kapitalregnskapet utgjorde pr 31.12.2023 617 476 kroner.

Tilleggsopplysninger

Riksrevisjonen reviderer årsregnskapet for Norsk kulturfond. Årsregnskapet er ikke ferdig revidert, men vil ventelig foreligge innen utløpet av andre kvartal. Beretningen vil bli publisert på Kulturdirektoratets nettsider så snart dokumentet foreligger.

Kristin Danielsen
direktør
Kulturdirektoratet

Oslo, 15. mars 2024

Prinsippnote til årsregnskapet – oppstilling av bevilgningsrapporteringen for Norsk kulturfond

Årsregnskap for Norsk kulturfond er utarbeidet og avlagt etter nærmere retningslinjer fastsatt i bestemmelser om økonomistyring i staten ("bestemmelsene"). Årsregnskapet er i henhold til krav i bestemmelsene punkt 3.4.6 og Finansdepartementets rundskriv R-115 av desember 2022, punkt 8.

Norsk kulturfond ble opprettet ved vedtak i Stortinget i 1965. Et statlig fond er en formuesmasse (kapital) som regnskapsmessig er adskilt fra statens øvrige midler, og der anvendelsen er bundet til et nærmere fastsatt formål med varighet utover ett budsjettår. Fond har en forenklet rapportering til statsregnskapet. Betalingsformidling skal skje gjennom statens konsernkontoordning og likvidene skal oppbevares på oppgjørskonto i Norges Bank. Beholdninger på oppgjørskontoene overføres til nytt år.

Bevilgningsrapporteringen

Øvre del av oppstillingen viser hva som rapportert i likvidrapporten til statsregnskapet. Likvidrapporten viser fondets saldo og likvidbevegelser på fondets oppgjørskonto i Norges Bank. Alle finansielle eiendeler og forpliktelser som fondet er oppført med i statens kapitalregnskap, vises i oppstillingens nedre del.

Det er utarbeidet en egen prinsippnote til fondsregnskapet.

Oppstilling av bevilgningsrapportering, 31.12.2023					
Beholdninger rapportert i likvidrapport			Note	Regnskap 2023	
Inngående saldo på oppgjørskonto i Norges Bank				375 338 077	
Endringer i perioden				617 476	
Sum utgående saldo oppgjørskonto i Norges Bank				375 955 553	
Beholdninger rapportert til kapitalregnskapet (31.12)					
Konto	Tekst	Note	2023	2022	Endring
640302	Ordinære fond (eiendeler)		375 955 553	375 338 077	617 476
810302	Beholdninger på konto(er) i Norges Bank		375 955 553	375 338 077	617 476

Note A Tildelinger av midler til fondet i regnskapsåret				
Utgiftskapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst	Årets tildelinger
0320	Allmenne kulturformål	55	Norsk kulturfond	956 922 000

Prinsippnote til årsregnskapet - oppstilling av fondsregnskapet for statlige fond

Fondsregnskapet

Fondsregnskapet tilsvarer oppstillingen av virksomhetsregnskapet i årsregnskapet for statlige virksomheter. Fondsregnskapet er utarbeidet etter kontantprinsippet. Det innebærer at inntektene (overføringer til fondet) vises i oppstillingen av resultat når de er

innbetalt. Utgifter (overføringer fra fondet) vises i oppstillingen av resultatet når de er utbetalt.

Resultatoppstillingen inneholder alle overføringer til og fra fondet i regnskapsåret. Periodens resultat er forskjellen mellom overføring til fondet og overføring fra fondet og resultat viser netto endringer i fondskapitalen. Resultatet er overført til opptjent fondskapital i balanseoppstillingen. Opplysningen fremkommer ikke av balansen, fordi regnskapet utarbeides etter kontantprinsippet.

Kapitalinnskudd eller tilbakebetaling av kapitalinnskudd i fondet vises ikke i resultatoppstillingen, men blir ført direkte i balansen mot innskudd fondskapital.

Oppstilling av resultat 2022	Note	2023	2022
<i>Overføringer til fondet</i>			
Overføring fra andre statlige regnskap	1	963 928 920	909 771 000
<i>Tilbakebetalinger fra andre</i>			
Tilbakebetaling fra husholdninger	2	321 000	136 460
Tilbakebetaling fra ideelle organisasjoner	2	215 000	649 520
Tilbakebetaling fra ikke-finansielle foretak	2	16 319 344	6 056 942
Tilbakebetaling fra fylkeskommuner			39 238
Tilbakebetaling fra statsforvaltningen	2	240 000	155 000
Tilbakebetaling fra kommuner	2	944 000	
Sum overføringer til fondet		981 968 264	916 808 160
<i>Overføringer fra fondet</i>			
Overføring til andre statlige regnskaper *)		901 700	2 226 312
Overføringer til fylkeskommuner		1 813 400	1 551 200
Overføringer til husholdninger		170 060 340	165 652 067
Overføringer til ideelle organisasjoner		317 082 297	291 774 432
Overføringer til ikke-finansielle foretak		446 618 009	412 385 164
Overføringer til kommuner		36 298 042	36 708 200
Overføringer til statsforvaltningen		8 501 000	7 946 300
Overføringer til utlandet		76 000	484 000
Sum overføringer fra fondet	3	981 350 788	918 727 675
Periodens resultat		617 476	-1 919 515
<i>Disponering</i>			
Overføring av periodens resultat til opptjent fondskapital	4	617 476	-1 919 515

Oppstilling av balanse 2022	Note	2023	2022
<i>Eiendeler</i>			
Oppgjørskonto i Norges Bank	5	375 955 553	375 338 077
Sum eiendeler		375 955 553	375 338 077
<i>Fondskapital og gjeld</i>			
Opptjent fondskapital		375 338 077	377 257 592
Periodens resultat		617 476	-1 919 515
Sum fondskapital og gjeld		375 955 553	375 338 077

**) Benyttet fullmakt gitt i tildelingsbrev til å belaste kulturfondet med driftsrelaterte utgifter*

Noter til årsregnskap for NKF 2023

Note 1

Norsk kulturfond finansieres gjennom statlige tilskudd. Tildelt budsjetttramme for 2023 er 956 922 000 kroner. I tillegg ble det ved årets slutt overført 7 006 920 kroner fra kap. 0320 post 77 til å dekke inngåtte forpliktelser for stimuleringsmidler forvaltet av Kulturrådet. Midlene er øremerket til stimulering av kultursektoren i forbindelse med Covid-19-pandemien og kan ikke benyttes til andre formål.

Note 2

Tilbakebetalte tilskudd i 2023.

Note 3

Tilskuddsutbetalinger per fagområde		
	2023	2022
Tverrgående/allmenne kulturformål	67 073 690	58 547 508
Tidsskrift og kritikk	29 943 343	28 702 544
Visuell kunst	86 425 636	74 019 300
Musikk	405 356 300	394 843 860
Scenekunst	174 089 140	165 237 880
Litteratur	203 374 679	183 659 183
Kulturvern	15 088 000	13 717 400
Totalsum	981 350 788	918 727 675

Det er i 2023 benyttet fullmakten til å belaste fondet med driftsrelaterte utgifter med kr 901 700.

Note 4

Periodens resultat er overført til opptjent fondskapital i balansen.

Note 5

Fondskapitalen per 31.12.2023 er 375 955 553 kroner, hvorav 242 100 057 kroner er bundne midler som består av innvilgede tilskudd som ikke har blitt utbetalt. I tillegg til bundne midler er det satt av midler til øremerkede evalueringer med 36 799 181 kroner og rest budsjettmidler til innkjøpsordningene med 40 179 277 kroner. Fri kapital til disponering og som vil bli benyttet senere til nye tilskudd er 56 877 038 kroner.

Bunde midler	242,1 mill.kr.
Frie midler	133,9 mill.kr
Intern restriksjon: øremerkede evalueringer	36,8 mill.kr.
Intern restriksjon: innkjøpsordningene for litteratur	40,2 mill.kr
Uten interne restriksjoner	56,9 mill.kr
Totalt	376,0 mill.kr

Kommentar:

Bundne midler er knyttet til en juridisk økonomisk forpliktelse fattet av Kulturrådet for Norsk kulturfond. Avsetninger uten juridisk forpliktelse regnes som frie midler. Disse føres i regnskapet som midler med interne restriksjoner.

Kulturrådet har i 2023 fattet vedtak om tilsagn for årene 2004 - 2028 på til sammen 877 100 000 kroner under forutsetning av Stortingets vedtak om budsjettmidler.

Vedtak om tilsagn (beløp i mill.kr)

2024	2025	2026	2027	2028
502,1	219,5	146,4	6,1	3,0